

BEZROBOTNI 50+
W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM
W LATACH 2005 - 2010

KIELCE, listopad 2011

Wydawca:

Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach
ul. Witosa 86, 25-561 Kielce
tel. 41 36 41 600, fax 41 36 41 666
strona internetowa: www.wup.kielce.pl
e-mail: wup@wup.kielce.pl

Redakcja:

Wydział Badań i Analiz Rynku Pracy
WUP w Kielcach

Niniejsza publikacja udostępniona jest na stronie internetowej
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach.
Przedruk w całości lub części oraz wykorzystanie danych statystycznych
w druku dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

Druk:

PARTNER POLIGRAFIA
Andrzej Kardasz
ul. Zwycięstwa 10
15-703 Białystok
tel. 85 653 78 04

Nakład: 300 egz.

SPIS TREŚCI	str.
PRZEDMOWA	7
1. CHARAKTERYSTYKA OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY	9
1.1. Uwarunkowania demograficzne	9
1.2. Aktywność ekonomiczna ludności powyżej 50 roku życia	17
2. POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	24
2.1. Bezrobotni powyżej 50 roku życia na tle ogółu bezrobotnych w województwie	24
2.2. Struktura wykształcenia bezrobotnych powyżej 50 roku życia	26
2.3. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według czasu pozostawania bez pracy	28
2.4. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stażu pracy	30
2.5. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według płci	31
2.6. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według miejsca zamieszkania	34
3. NAPŁYW I ODPLYW Z BEZROBOCIA OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W LATACH 2005-2010	38
4. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROMOCJI ZATRUDNIENIA, ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	42
4.1. Podjęcia pracy	43
4.2. Aktywne programy rynku pracy	44
5. PODSUMOWANIE	52

TABLICE	str.
Tablica 1. Ludność w województwie świętokrzyskim według ekonomicznych grup wieku w 2010 roku	55
Tablica 2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według województw w 2010 roku	56
Tablica 3. Bezrobotni powyżej 50 roku życia w województwie świętokrzyskim w 2010 roku	57
Tablica 4. Bezrobotne kobiety i bezrobotni mężczyźni powyżej 50 roku życia według powiatów w 2010 roku	58
Tablica 5. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według powiatów w latach 2005-2010	59
Tablica 6. Bezrobotni powyżej 50 roku życia zamieszkali na wsi i w mieście według powiatów w latach 2005-2010	60
Tablica 7. Bezrobotni powyżej 50 roku życia z prawem i bez prawa do zasiłku według powiatów w 2010 roku	61
Tablica 8. Bezrobotni powyżej 50 roku życia zarejestrowani i wyrejestrowani w 2010 roku	62
Tablica 9. Rejestrowane bezrobocie wśród osób powyżej 50 roku życia, „napływ”, „odpływ” oraz podjęcia pracy w poszczególnych kwartałach 2010 roku	63
Tablica 10. „Napływ” i „odpływ” bezrobotnych powyżej 50 roku życia, w tym osoby, które podjęły pracę według powiatów w 2010 roku	64
Tablica 11. „Napływ” bezrobotnych powyżej 50 roku życia według powiatów w latach 2005-2010	65
Tablica 12. „Odpływ” bezrobotnych powyżej 50 roku życia według powiatów w latach 2005-2010	66
Tablica 13. Rejestrowane bezrobocie wśród osób powyżej 50 roku życia według powiatów w latach 2009-2010	67
Tablica 14. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według poziomu wykształcenia w latach 2005-2010	68
Tablica 15. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stażu pracy w latach 2005-2010	69

	str.
Tablica 16. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według czasu pozostawania bez pracy w latach 2005-2010	70
Tablica 17. Poziom wykształcenia bezrobotnych powyżej 50 roku życia według powiatów w latach 2005, 2008, 2010	71-72
Tablica 18. Staż pracy bezrobotnych powyżej 50 roku życia według powiatów w latach 2005, 2008, 2010	73-74
Tablica 19. Czas oczekiwania na pracę bezrobotnych powyżej 50 roku życia według powiatów w latach 2005, 2008, 2010	75-76
Tablica 20. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według wykształcenia, stażu pracy oraz czasu pozostawania bez pracy w podziale na płeć w 2010 roku	77
Tablica 21. Podjęcia pracy przez osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia w 2010 roku według powiatów	78
Tablica 22. Bezrobotni powyżej 50 roku życia uczestniczący w aktywnych programach rynku pracy w 2010 roku według powiatów	79
Tablica 23. Efektywność zatrudnieniowa programów rynku pracy realizowanych w grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia w latach 2005-2010	80

PRZEDMOWA

Wojewódzki Urząd Pracy, realizując zadania z zakresu opracowywania analiz rynku pracy, przedkłada materiał analityczno - statystyczny pt. **„Bezrobotni 50+ w województwie świętokrzyskim w latach 2005 - 2010”**.

Celem opracowania jest przybliżenie instytucjom zajmującym się problemami rynku pracy sytuacji osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, jak również trudności na jakie napotykają w dostępie do pracy. Przedstawienie informacji na temat aktywności zawodowej osób w wieku 50 lat i więcej z uwzględnieniem cech demograficznych i społeczno-zawodowych stanowi bazę do pogłębionej analizy sytuacji tych osób na rynku pracy. W celu szerszego omówienia problematyki dane statystyczne przytoczone w niniejszym opracowaniu obejmują sześcioletnią perspektywę czasową w ujęciu wojewódzkim oraz w podziale na powiaty.

Część analityczna publikacji składa się z bloków tematycznych dotyczących: sytuacji demograficznej i aktywności ekonomicznej ludności, poziomu i struktury bezrobocia oraz realizacji aktywnych programów rynku pracy przeciwdziałających i łagodzących skutki bezrobocia wśród osób powyżej 50 roku życia.

Dane statystyczne zawarte w części tabelarycznej pozwalają na ocenę skali zjawiska bezrobocia wśród osób powyżej 50 roku życia oraz umożliwiają obserwację zmian zachodzących w strukturze zarejestrowanych osób na przestrzeni lat 2005 - 2010. W części tej zamieszczono zestawienia dotyczące bezrobotnych z omawianej grupy wiekowej z uwzględnieniem kwalifikatorów demograficzno - społecznych determinujących ich pozycję na rynku pracy, takich jak: płeć, poziom wykształcenia, miejsce zamieszkania, staż pracy oraz czas pozostawania bez pracy. Zaprezentowano również dane dotyczące podjęć pracy, aktywnych programów rynku pracy oraz efektywności realizowanych form aktywizacji zawodowej przeznaczonych dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Wyrażam nadzieję, iż niniejsza publikacja będzie pomocna w identyfikowaniu potrzeb szkoleniowych w tej grupie bezrobotnych, jak również przyczyni się do usprawnienia poradnictwa zawodowego prowadzonego przez publiczne służby zatrudnienia. Ponadto pozwoli na właściwy dobór programów rynku pracy wspomagających aktywność zawodową i ułatwiających powrót na rynek pracy osobom po 50-tym roku życia.

Jednocześnie zachęcam do korzystania z naszych wydawnictw oraz informacji i opracowań zamieszczanych na stronie internetowej www.wup.kielce.pl

Andrzej Lato
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy

1. CHARAKTERYSTYKA OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY

1.1. Uwarunkowania demograficzne

Problemy demograficzne związane z rosnącą liczbą osób w starszym wieku dotyczą niemal całej Europy. Zgodnie z prognozami demograficznymi do 2030 roku liczebność populacji w wieku produkcyjnym w całej Unii Europejskiej zmniejszy się o prawie 21 milionów, podczas gdy zbiorowość osób po 65 roku życia znacznie wzrośnie. Przewiduje się, że osoby te w 2050 roku stanowić będą 20% ludności Europy.

Rynek pracy w Polsce staje przed jednymi z najpoważniejszych wyzwań, jakimi są zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa. W ostatnich latach następuje coraz poważniejsze kurczenie się zasobów pracy. Przedwczesne wycofywanie się z życia zawodowego osób po 50 roku życia uderza nie tylko w tę populację, ale także w gospodarkę, system ubezpieczeń społecznych i całe społeczeństwo.

Prognozy demograficzne dla Polski wskazują, że do 2030 roku nastąpi spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, w tym zwłaszcza w wieku mobilnym, pomiędzy 18 a 44 rokiem życia. Zasoby ludzkie na rynku pracy zmniejszą się w tym okresie o ponad 4 miliony. Z drugiej strony wzrośnie liczba osób powyżej 65 roku życia. W 2015 roku będzie ich ponad 6 milionów, a w 2030 roku ponad 8,5 miliona. Z prognoz wynika zatem, że za 20 lat blisko co czwarty obywatel Polski będzie miał więcej niż 64 lata.

Spadek liczebny populacji oraz starzenie się społeczeństwa będą odgrywać kluczową rolę w funkcjonowaniu rynku pracy, a przez to i całej gospodarki. Z ekonomicznego punktu widzenia osoby pracujące nie będą w stanie osiągnąć takich dochodów, które pozwolą utrzymać emerytów i rencistów. Bez efektywnych rozwiązań przemiany społeczne, wywołane starzeniem się społeczeństwa, mogą doprowadzić do nadmiernego obciążenia systemu emerytalnego i zabezpieczenia społecznego¹.

¹ Krzysztof Belczyk, *Pokolenie 50+ zmarnowany potencjał czy szansa dla polskiego rynku pracy?*, Sedlak&Sedlak, 06.05.2008r.

Obok starzenia się społeczeństwa poważnym problemem jest dezaktywizacja zawodowa pięćdziesięciolatków w wyniku powszechnie przyjętej tendencji, zapoczątkowanej w latach 90-tych XX wieku, do wcześniejszego przechodzenia na emerytury bądź świadczenia przedemerytalne. W rezultacie działania te doprowadziły do tego, iż mamy w Polsce najniższy wiek przechodzenia na emeryturę wśród krajów europejskich - średnio 56,6 lat w 2006 roku (57,9 lat dla mężczyzn i 56,0 lat dla kobiet). W Unii Europejskiej średni wiek dezaktywizacji zawodowej wyniósł 61 lat.

Możliwość uzyskania przez starszych pracowników wcześniejszej emerytury gwarantują im ustawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. Strategię bierności stosowaną przez pokolenie 50+ wzmacniają kwestie społeczne, takie jak np. lęk przed utratą pracy, umacniany przez wysokie bezrobocie, ale także niska samoocena, szczególnie w porównaniu z młodszymi pracownikami posiadającymi niejednokrotnie lepsze wykształcenie, wyższe kwalifikacje zawodowe oraz zdecydowanie lepszy stan zdrowia. Niebagatelne znaczenie ma także pewnego rodzaju niechęć pracodawców do zatrudniania a nawet utrzymania w pracy osób po 50-tym roku życia. Postrzeganie tej grupy pracowniczej jako mniej kreatywnej, niechętnej do podnoszenia kwalifikacji lub ich zmiany oraz częsta absencja w pracy spowodowana pogarszającym się stanem zdrowia to główne powody dystansu pracodawców do tej grupy wiekowej. W związku z tym wybór wcześniejszej emerytury przez osoby 50+ był często świadomą decyzją popartą niskimi, lecz gwarantowanymi środkami z tytułu zabezpieczenia społecznego.

Pracodawcy ulegając stereotypom negatywnym często nie dostrzegają dodatkowych korzyści dla firm, które wynikać mogą z faktu zatrudniania osób w wieku 50+. Osoby starsze posiadają doświadczenie zawodowe jakiego niejednokrotnie brakuje osobom młodym. Częściej też mają ustabilizowane życie rodzinne, co pozwala im bardziej koncentrować się na pracy. Ponadto mają bezcenną, wręcz pragmatyczną wiedzę przefiltrowaną przez lata praktyki zawodowej oraz bagaż doświadczeń zawodowych i kontaktów, które procentować mogą w firmie. Konkurencyjność firm oraz sprawność ich działania w przyszłości będą w dużej mierze zależały od świadomego zarządzania

wiekem w przedsiębiorstwie i efektywnego wykorzystania potencjału starszych pracowników, jak również rozwoju ich umiejętności i podnoszenia kwalifikacji, zwłaszcza w zakresie nowych technologii.

W końcu grudnia 2010 roku liczba ludności w województwie wyniosła **1.266,0 tys. osób**. Na przestrzeni lat w populacji ludności widoczne są tendencje malejące. Od 2005 roku zmniejszyła się ona o 19,0 tys. i stanowiła 3,3% mieszkańców kraju, co lokowało Świętokrzyskie na 13 miejscu w rankingu województw.

Liczba ludności w wieku pomiędzy 50 a 64 rokiem życia² w 2010 roku liczyła 233.032 osoby, co stanowiło **18,4% ogółu ludności województwa** (w kraju 17,9%). Udział ludności w tym przedziale wieku od 2005 roku, kiedy wyniósł 16,3%, zwiększył się o 2,1 pkt procentowego. W grupie tej liczba kobiet wyniosła 99.588 osób, tj. 42,7% (w kraju - 43,9%), mężczyzn zaś - 133.444 osoby, tj. 57,3% (w kraju - 56,1%). Odsetek kobiet w 2005 roku był wyższy niż w roku 2010 i wyniósł 45,3%, natomiast mężczyzn był niższy i osiągnął wartość 54,7% (różnica wyniosła 2,6 pkt procentowego).

W omawianej grupie wiekowej było 116.864 mieszkańców wsi, tj. 50,1% (w kraju 35,4%), podczas gdy w miastach mieszkało 116.168 osób, tj. 49,9% (w kraju 64,6%). W porównaniu do 2005 roku różnice w strukturze ze względu na miejsce zamieszkania wyniosły 1,7 pkt procentowego, tzn. na wsi odnotowano wzrost, zaś w mieście spadek, a wskaźniki ukształtowały się wówczas na poziomie odpowiednio: 48,4% oraz 51,6%.

Struktura wiekowa ludności, prezentowana według tzw. ekonomicznych grup wieku (ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym) oraz miejsce zamieszkania decydują o zróżnicowaniu terytorialnym zasobów siły roboczej na lokalnych rynkach pracy.

Rezultatem przemian w procesach demograficznych w kraju, a przede wszystkim głębokiej depresji urodzeniowej z lat 90-tych oraz z początku tego stulecia, jest gwałtowne zmniejszenie się liczby dzieci i młodzieży (0-17 lat). W końcu 2010 roku

² Dotyczy kobiet w wieku 50-59 lat i mężczyzn w wieku 50-64 lata.

udział populacji w **wieku przedprodukcyjnym** w ogólnej liczbie ludności kraju **wyniósł 18,7%** (w 2005r. - 20,6%). Populacja w **wieku produkcyjnym** wynosiła **64,4%** (w 2005r. - 64,0%), w tym w **wieku mobilnym**, czyli w przedziale 18-44 lata - **40,1%** (w 2005r. - 40,0%), zaś w **niemobilnym**, tj. powyżej 44 roku życia - **24,3%** (24,0% w 2005r.). W Polsce w ostatnich latach obserwowany jest dalszy wzrost liczby osób w **wieku poprodukcyjnym** (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej). Udział tej grupy ludności w ogólnej populacji w 2010 roku wyniósł **16,9%** (w 2005r. - 15,4%).

Coraz mniej korzystne stają się relacje pomiędzy poszczególnymi grupami wieku, co obrazuje **współczynnik obciążenia demograficznego**. W Polsce na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 55 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym - 30 osób i poprodukcyjnym - 25). W 2005 roku współczynnik obciążenia demograficznego wynosił 56 osób (32 - w wieku przedprodukcyjnym i 24 - w poprodukcyjnym).

W Świętokrzyskim odsetek ludności w **wieku przedprodukcyjnym** obniżył się z 20,6% w 2005 roku do **18,1%** w 2010 roku.

Najstarsi stanowili **18,3%** populacji, podczas gdy w 2005 roku 17,0%. W grupie osób w wieku poprodukcyjnym większość stanowili mieszkańcy wsi (54,4%), ale proces demograficznego starzenia się społeczeństwa w znacznym stopniu dotknął mieszkańców miast (wzrost liczebności o 13,8 tys. osób oraz udziału z 42,0% w 2005r. do 45,6% w 2010r.).

Zwiększył się udział ludności w **wieku produkcyjnym** (kobiety 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lata). Odsetek ludności w wieku zdolności do pracy wyniósł na koniec 2010 roku **63,6%** (w 2005 roku 62,4%). Wyhamowaniu uległa, obserwowana w latach poprzednich, spadkowa tendencja liczebności **grupy mobilnej** (18-44 lata). W porównaniu do 2005 roku jej udział wzrósł o 0,5 pkt procentowego i obejmował 38,8% ogółu mieszkańców województwa oraz **61,0% zbiorowości w wieku produkcyjnym** (w 2005r. odpowiednio: 38,3% oraz 61,4%). Na przestrzeni ostatnich 6 lat zwiększał się odsetek ludności **niemobilnej zawodowo** (45-59 lat kobiety, 45-64 lata mężczyźni). W 2005 roku grupa ta stanowiła 24,1% ludności województwa, zaś w 2010r. - **24,8%**.

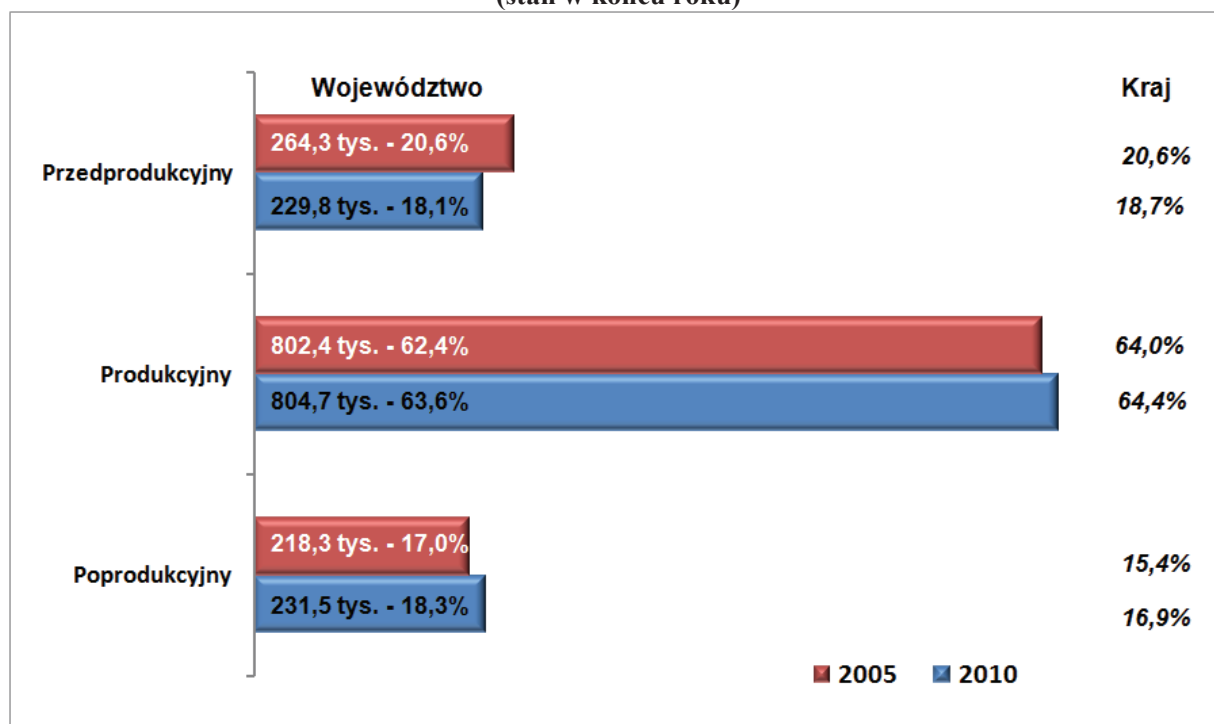
Następstwem zmniejszenia populacji w wieku przedprodukcyjnym jest spadek **wskaźnika „obciążenia” ekonomicznego ludności**. Na 100 osób w wieku produkcyjnym w województwie przypadało 57 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) - wobec 60 w 2005 roku. Korzystniejsza relacja wystąpiła w miastach, w których wyniosła 53 osoby wobec 61 na wsi. Dysproporcje determinował również obszar zamieszkania - w podregionie kieleckim wyniósł 56 osób, zaś w sandomiersko-jędrzejowskim - 60. Najmniejsze obciążenie odnotowano w m. Kielce - 52 osoby, a najwyższe w powiecie pińczowskim - 62³.

Ludność według ekonomicznych grup wieku w latach 2005-2010

Lata	Ogółem	Przedprodukcyjny (do 17 roku życia)	Produkcyjny (18-59 lat kobiety, 18-64 lata mężczyźni)		Poprodukcyjny (pow. 60 lat kobiety, pow. 65 lat mężczyźni)
			mobilny (18-44 lata)	niemobilny (45-59 lat kobiety, 45-64 lata mężczyźni)	
2005	1.285.007	264.275	492.372	310.048	218.312
2006	1.279.838	255.615	491.053	313.277	219.893
2007	1.275.550	248.012	490.553	314.838	222.147
2008	1.272.784	241.550	490.981	315.469	224.784
2009	1.270.120	235.371	491.645	315.280	227.824
2010	1.266.014	229.821	491.069	313.607	231.517
w %					
2005	100,0	20,6	38,3	24,1	17,0
2006	100,0	20,0	38,4	24,4	17,2
2007	100,0	19,4	38,5	24,7	17,4
2008	100,0	19,0	38,6	24,8	17,6
2009	100,0	18,5	38,7	24,9	17,9
2010	100,0	18,1	38,8	24,8	18,3

³ „Stan i ruch naturalny ludności w województwie świętokrzyskim w 2010 roku”, Urząd Statystyczny w Kielcach, maj 2011.

Wykres 1. Ludność województwa świętokrzyskiego według wieku
(stan w końcu roku)

Struktura ludności według wieku jest zróżnicowana w zależności od miejsca zamieszkania, w **2010r.**, wyniosła dla wieku:

	w mieście	na wsi
- przedprodukcyjnego	16,2%,	19,8%,
- produkcyjnego	65,3%,	62,1%,
mobilnego	38,5%	39,0%,
niemobilnego	26,8%	23,1%,
- poprodukcyjnego	18,5%,	18,1%.

Dla porównania struktura wiekowa ludności w **2005 roku** kształtowała się następująco:

	w mieście	na wsi
- przedprodukcyjny	18,2%,	22,5%,
- produkcyjny	66,1%,	59,5%,
mobilny	39,0%	37,8%,
niemobilny	27,1%	21,7%,
- poprodukcyjny	15,7%,	18,0%.

Wieś charakteryzuje się wyższym niż miasto udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym i (po raz pierwszy w 2010r.) niższym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym (w 2005r. udział ludności w wieku poprodukcyjnym na wsi był wyższy o 2,3 pkt procentowego niż w mieście i wyniósł 18,0%) oraz tradycyjnie niższym udziałem osób w wieku największej aktywności zawodowej (zarówno w wieku mobilnym, jak i niemobilnym).

W 2010 roku najwyższy odsetek ludności niemobilnej zawodowo odnotowano w powiatach: ostrowieckim - 27,1%, skarżyskim - 27,0%, m. Kielce - 25,5%, starachowickim - 25,2% oraz pińczowskim i koneckim - po 25,0%. Najniższy natomiast w powiecie kieleckim - 22,8%.

Niekorzystne zmiany w strukturze ludności w wieku produkcyjnym między ludnością w wieku mobilnym (18-44 lata) i niemobilnym (45-59/64) mogą skutkować znacznym spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym powodując zmniejszenie się zasobów pracy, a w konsekwencji pogorszenie podaży siły roboczej na rynku pracy. Z kolei zwiększenie populacji w wieku poprodukcyjnym z jednoczesnym spadkiem w wieku produkcyjnym wpływa negatywnie na funkcjonowanie systemu emerytalnego w Polsce. Obserwowany w ostatnich latach wzrost liczby osób w wieku emerytalnym, oraz wydłużanie się przeciętnej trwania życia, wskazuje na konieczność wdrożenia zmian w systemie ubezpieczeń społecznych, a także stworzenia mechanizmów aktywizacyjnych zachęcających do wydłużenia okresu aktywności zawodowej.

Perspektywy rozwoju demograficznego w Polsce i Unii Europejskiej

Wyniki analiz poszczególnych grup wiekowych ujawniają niekorzystną sytuację demograficzną w Polsce. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej) z roku na rok rośnie, natomiast osób w młodszych grupach wiekowych (0-17 lat) systematycznie ubywa. Spadek udziału liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności zauważalny jest od lat osiemdziesiątych. Długotrwała tendencja jest niekorzystna i prowadzi do starzenia się społeczeństwa, co może w konsekwencji doprowadzić do tzw. starości demograficznej.

Według prognozy GUS (opracowanej w 2008 roku) na lata 2008-2035, osób w wieku poprodukcyjnym znacznie znacząco przybywać, tak w miastach, jak i na wsiach. Liczba ludności na obszarach miejskich wzrośnie do poziomu 5.895,3 tys. (wzrost w porównaniu do 2010 roku o 1.815,6 tys., tj. o 44,5%). Na obszarach wiejskich nastąpi zwiększenie liczby ludności w wieku poprodukcyjnym z poziomu 2.334,2 tys. w 2010r. do 3.726,3 tys. w 2035r. (wzrost o 1.392,1 tys., tj. o 59,6%). Istotne zmiany nastąpią również w grupie osób w wieku produkcyjnym, gdzie przewidywany jest systematyczny spadek z poziomu 24.570,5 tys. w 2010r. do 20.739,3 tys. w 2035r. (spadek o 3.831,2 tys., tj. 15,6%).

Biorąc pod uwagę zmiany zachodzące w strukturze ludności, można stwierdzić, iż liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrośnie w 2035r. o 55,5% (3.435,4 tys.) w odniesieniu do 2008r. W zależności od miejsca zamieszkania liczba ludności w tej grupie wiekowej wzrośnie odpowiednio: w miastach o 51,7% (2.008,4 tys.), a na wsi o 62,1% (1.426,9 tys.). Największe przesunięcie nastąpi z grupy wiekowej 25-29 lat w 2008r. do 50-54 lata w 2035r.

Zgodnie z najnowszą prognozą demograficzną do 2060 roku, przeprowadzoną przez EUROSTAT, w wyniku procesów starzenia się społeczeństw krajów UE znacząco wzrośnie odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym - do 29,5% w roku 2060. W Polsce liczba ludności powyżej 65 roku życia w tym samym okresie wzrośnie do 34,5%. Proces pogorszenia struktury demograficznej będzie w Polsce znacznie głębszy,

niż średnio w całej UE (w 2060r. udział ludności w wieku powyżej 65 lat będzie wyższy od średniej unijnej o 5 punktów procentowych). Dane opublikowane przez Eurostat wskazują, że struktura społeczeństwa w Polsce będzie jedną z najgorszych w Europie (jedynie Łotwa i Rumunia będą miały więcej ludzi w wieku poprodukcyjnym niż Polska - odpowiednio 35,7% i 34,8%)⁴.

Tak poważne zmiany demograficzne mogą wywołać olbrzymie napięcia zarówno w systemie opieki zdrowotnej, jak i w systemie emerytalnym w Polsce. Starzenie się społeczeństwa powoduje bowiem wzrost kosztów opieki zdrowotnej, a także koszt wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych, przy mniejszej liczbie osób w wieku produkcyjnym, a więc mogących zapewnić sfinansowanie tych świadczeń.

1.2. Aktywność ekonomiczna ludności powyżej 50 roku życia⁵

Współczynnik aktywności zawodowej w Polsce, w IV kwartale 2010 roku, wyniósł **55,8%** dla ludności w wieku 15 lat i więcej oraz **33,2%** dla ludności powyżej 50 roku życia. Oznacza to, iż w grupie osób po 50 roku życia aktywna pozostawała co trzecia osoba. Zdecydowanie lepiej wygląda sytuacja w grupie wiekowej 50-64 lata, w ostatnim kwartale 2010r. aktywna zawodowo w tym przedziale wieku była co druga osoba (51,4%). Mężczyźni, zarówno w Polsce, jak i w krajach UE, charakteryzują się większą aktywnością zawodową na rynku pracy niż kobiety. Dla osób powyżej 50 roku życia, w UE, analizowany współczynnik, w IV kwartale 2009 roku, wyniósł 42,1% dla mężczyzn i 27,6% dla kobiet, w Polsce odpowiednio: 41,5% i 24,4%.

BAEL IV kwartał 2010r.	Aktywni zawodowo w tys. osób	Bierni zawodowo w tys. osób	Współczynnik aktywności zawodowej
15 lat i więcej	17 724	14 016	55,8%
50 lat i więcej	4 369	8 801	33,2%
50-64 lata	4 122	3 890	51,4%

⁴ Prognoza demograficzna do 2060 roku - komunikat EUROSTAT.

⁵ Na podstawie opracowania Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej „Osoby powyżej 50 roku życia na rynku pracy w 2010 roku”, Departament Rynku Pracy MPiPS, Warszawa 2011 oraz publikacji GUS „Osoby powyżej 50 roku życia na rynku pracy w 2009 roku”, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, Warszawa-Bydgoszcz, 2011.

W kraju liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2010 roku była o 367 tys. osób wyższa (o 2,1%) niż w analogicznym okresie 2009 roku, wzrósł również współczynnik aktywności zawodowej o 0,7 pkt proc. Natomiast niższa niż przed rokiem była liczebność biernych zawodowo o 133 tys. osób (o 0,9%).

Przyczyną bierności zawodowej ok. 6,3 mln Polaków była emerytura, a drugim co do istotności powodem była nauka lub uzupełnianie kwalifikacji przez 3,1 mln osób. W starszych grupach wiekowych na drugim miejscu przyczyną bierności jest choroba i niesprawność. Wśród osób biernych zawodowo w wieku 45-54 lata odsetek podających emeryturę, jako przyczynę bierności wynosił 11,9%, a 44% wskazywało, jako powód chorobę i niesprawność, w wieku 55-64 lata było to odpowiednio: 61,8% i 24,2%, a w wieku 65 lat i więcej: 86,3% i 8,7%.

Wskaźniki krajowe odbiegają od średniej w Unii Europejskiej. W IV kwartale 2010r. współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15-64 lata wyniósł w UE (27) 71,1%, a dla osób w wieku 50-64 lata 61,1% wobec odpowiednio 65,7% i 51,5% w Polsce. Jeszcze niższą aktywnością zawodową charakteryzowały się osoby w wieku 55-64 lata - 37,9% w Polsce oraz 49,9% w UE (27).

Eurostat IV kwartał 2010r.	Współczynnik aktywności zawodowej	
	Polska	UE (27)
15-64 lata	65,7%	71,1%
50-64 lata	51,5%	61,1%

W Polsce aktywność zawodowa była niższa niż w Unii Europejskiej dla osób w wieku produkcyjnym o 5,4 pkt proc., zaś w grupie 50-64 lata różnica wyniosła 9,6 pkt proc.

Wskaźnik zatrudnienia w kraju, w IV kwartale 2010 roku, wyniósł **50,6%** dla ludności w wieku 15 lat i więcej oraz **30,8%** dla osób w wieku 50 lat i więcej. W grupie wiekowej 50-64 lata osiągnął poziom 47,5%. Wyższe wskaźniki zatrudnienia notowane są wśród mężczyzn niż kobiet, przy czym dysproporcje są większe niż w UE. W IV kwartale

2009 roku omawiany wskaźnik dla osób powyżej 50 roku życia wynosił w populacji mężczyzn 38,9% (w UE 39,4%), a w populacji kobiet 22,9% (w UE 25,9%).

BAEL IV kwartał 2010r.	Pracujący w tys. osób	Wskaźnik zatrudnienia
15 lat i więcej	16 075	50,6%
50 lat i więcej	4 051	30,8%
50-64 lata	3 807	47,5%

W odniesieniu do IV kwartału 2009 roku liczba pracujących Polaków w wieku 15 lat i więcej zwiększyła się o 190 tys. osób (o 1,2%), przy czym wśród osób powyżej 50 roku życia wzrosła o 181 tys. osób (o 4,7%), w tym w grupie 50-64 lata zwiększyła się o 164 tys. osób (o 4,5%).

Przy minimalnym wzroście (o 0,1 pkt proc w porównaniu do IV kwartału 2009r.) wskaźnika zatrudnienia osób w wieku produkcyjnym 18-59/64 lata do poziomu 65,2%, odnotowano większą poprawę wskaźników w grupie 50 lat i więcej (o 0,9 pkt proc.) oraz w grupie 50-64 lata (o 1,0 pkt proc.).

Eurostat IV kwartał 2010r.	Wskaźnik zatrudnienia	
	Polska	UE (27)
15-64 lata	59,6%	64,2%
50-64 lata	47,5%	56,9%

W całej Unii Europejskiej, w IV kwartale 2010 roku, dla ludności w wieku 15-64 lata wskaźnik ten wyniósł 64,2%, a wśród osób w wieku 50-64 lata - 56,9%. W obu przypadkach wskaźniki krajowe były niższe od notowanych w UE, odpowiednio o: 4,6 pkt proc. i 9,4 pkt proc. Jeszcze niższą wartość wskaźnika odnotowano w grupie 55-64 lata: 35,3% w Polsce wobec 46,5% w UE. Polska pozostaje krajem o jednym z najniższych wskaźników zatrudnienia. Niższą niż w Polsce wartość wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 50-64 lata odnotowano na Malcie (41%) i Węgrzech (47%), zaś zbliżona wartość wystąpiła we Włoszech (48,7%).

Stopa bezrobocia w Polsce w IV kwartale 2010 roku ukształtowała się na poziomie **9,3%** dla ludności w wieku 15 lat i więcej, zaś dla osób powyżej 50 roku życia wyniosła **7,2%**. Wskaźnik bezrobocia pozostaje na zbliżonym poziomie, zarówno w populacji mężczyzn, jak i kobiet. W grupie wiekowej powyżej 50 roku życia, w IV kwartale 2009 roku, wskaźnik ten wyniósł dla: mężczyzn 6,3% (w UE 6,6%), zaś kobiet 6,2% (w UE 6,1%).

BAEL IV kwartał 2010r.	Bezrobotni w tys. osób	Stopa bezrobocia
15 lat i więcej	1 649	9,3%
50 lat i więcej	315	7,2%
50-64 lata	315	7,6%

Zgodnie z wynikami BAEL liczba bezrobotnych, w porównaniu do IV kwartału 2009 roku, zwiększyła się o 12,1%, a wskaźnik bezrobocia o 0,8 pkt proc. Dla porównania tempo wzrostu bezrobocia w grupie wiekowej 50-64 lata wyniosło 24%. Oznacza to, że osoby w starszych grupach wiekowych znalazły się w gorszej sytuacji, choć charakteryzują się niższą stopą bezrobocia, która wynosiła 7,6% w grupie 50-64 lata i była niższa o 1,1 pkt proc. niż w populacji w wieku produkcyjnym.

Eurostat IV kwartał 2010r.	Stopa bezrobocia	
	Polska	UE (27)
15-64 lata	9,4%	9,6%
50-64 lata	7,7%	6,9%

W całej Unii Europejskiej stopa bezrobocia, w IV kwartale 2010 roku, w populacji 15-64 lata wyniosła 9,6% wobec 9,4% w Polsce. Natomiast wyższa niż w UE była stopa bezrobocia w grupie wiekowej 50-64 lata, która wyniosła 7,7% (w UE 6,9%).

W Świętokrzyskim⁶ w latach 2005-2010, porównując IV kwartał w obu okresach, rosła liczba aktywnych zawodowo, w tym także w wieku powyżej 45 roku życia (o 47 tys. w IV kwartale 2010r. w porównaniu do IV kwartału 2005r.).

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej

Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
	ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.						
	w IV kwartale 2005 roku						
OGÓŁEM	634	513	121	530	54,5	44,1	19,1
45-54 lata	165	140	25	54	75,3	63,9	15,2
55 lat i więcej	72	66	6	277	20,6	18,9	8,3
	w IV kwartale 2010 roku						
OGÓŁEM	710	627	83	527	57,4	50,7	11,7
45-54 lata	184	169	15	34	84,4	77,5	8,2
55 lat i więcej	100	92	8	301	24,9	22,9	8,0

Współczynnik aktywności zawodowej, przeciętnie w 2010 roku, osiągnął 57,0% i w porównaniu z 2009 rokiem zwiększył się o 1,1 pkt procentowego. Jego poziom był nadal wyższy niż w skali ogólnopolskiej (55,8%) i lokował województwo na trzecim miejscu w kraju. W poszczególnych grupach wiekowych obserwowano duże zróżnicowanie wskaźnika. Najwyższy notowany jest w grupie 35-44 lata, zaś grupa wiekowa 45-54 lata plasowała się w tym rankingu na dosyć wysokiej pozycji, ze wskaźnikiem 84,4%. Największe zmiany poziomu wskaźnika wystąpiły w grupie wiekowej 15-24 lata, gdzie zmniejszył się on o 6,2 pkt proc. i wyniósł 31,7%. W grupie wiekowej 35-44 lata spadek ten osiągnął 2,4 pkt - do 87,8%. Na przeciwnym biegunie znalazła się zbiorowość 55 lat i więcej, w której współczynnik aktywności zawodowej

⁶ „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie świętokrzyskim” w IV kwartale 2005r. i 2010r.,
Urząd Statystyczny w Kielcach.

był większy o 4,6 pkt i wyniósł 24,9%. W grupie wiekowej 45-54 lata zwiększył się on o 2,2 pkt proc.

Na przestrzeni 2010 roku współczynnik aktywności zawodowej w omawianych grupach wiekowych był niższy dla osób w wieku 45-54 lata w I i II kwartale 2010 roku (po 83,6%), wyższy zaś w III i IV kwartale (84,0% i 84,4%). Podobnie, tzn. niższy w I i II kwartale (21,3% oraz 21,1%) i wyższy w III i IV kwartale (22,7% i 24,9%), kształtował się wskaźnik aktywności zawodowej w grupie powyżej 55 roku życia.

W IV kwartale 2010 roku współczynnik aktywności zawodowej ogółem był wyższy o 2,9 pkt proc. od notowanego w analogicznym okresie 2005 roku i wyniósł **57,4%**. W obu grupach wiekowych dla osób powyżej 45 roku życia nastąpił wzrost analizowanego współczynnika, przy czym był on silniejszy w grupie wiekowej 45-54 lata (o 9,1 pkt proc. w porównaniu do 2005 roku), niż w grupie wiekowej 55 lat i więcej (wzrost o 4,3 pkt proc.).

Wskaźnik zatrudnienia, będący miernikiem zaangażowania ludności w procesie pracy, ukształtował się w końcu 2010 roku na nieco niższym poziomie niż w 2009 roku i wyniósł **50,7%**. W kraju był nieco niższy i osiągnął 50,6%. Najwyższy wzrost wskaźnika zatrudnienia odnotowano w grupie osób w wieku 55 lat i więcej (o 4,7 pkt procentowego w porównaniu do 2009r.). Jednocześnie był on jednym z najniższych w prezentowanych przedziałach wiekowych i wyniósł 22,9%. W grupie wiekowej 15-24 lata wskaźnik zatrudnienia zmniejszył się aż o 6,8 pkt procentowego. Najwyższy wskaźnik zatrudnienia cechuje grupę 35-44-latków (w końcu IV kwartału 2010r. wyniósł on 79,4%). Kolejne miejsce z wysokim współczynnikiem zatrudnienia zajmuje grupa 45-54-latków (77,5%). W porównaniu do IV kwartału 2005 roku wskaźnik zatrudnienia ogółem wzrósł o 6,6 pkt proc. (z 44,1% do 50,7%).

Grupa wiekowa 45-54 lata, przez cały analizowany okres, plasowała się w górnych partiach pod względem wysokości współczynnika zatrudnienia.

Stopa bezrobocia

Do oceny natężenia bezrobocia służy stopa bezrobocia wyrażająca udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej. W IV kwartale 2010 roku ukształtowała się ona na poziomie **11,7%** (w kraju 9,3%). Kłopoty ze znalezieniem pracy miały szczególnie osoby młode. W grupie wiekowej 15-24 lata stopa bezrobocia wyniosła 29,7%. Najniższa stopa bezrobocia wystąpiła w grupie wiekowej 55 lat i więcej, dla których stopa bezrobocia wyniosła 8,0% oraz w grupie wiekowej 45-54 lata - 8,2%.

W IV kwartale 2005 roku stopa bezrobocia ogółem wynosiła 19,1%. W grupie wiekowej powyżej 55 lat była ona najniższa i wyniosła 8,3%. Jeden z najniższych wskaźników wystąpił także w przedziale wiekowym 45-54 lata, jednak był on w porównaniu do notowanego w IV kwartale 2010r., w omawianej grupie wiekowej relatywnie bardzo wysoki i wyniósł 15,2%.

2. POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Zgodnie z art. 2 pkt 4 *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* za bezrobotnego powyżej 50 roku życia uznaje się bezrobotnego, który w dniu zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 lat.

2.1. Bezrobotni powyżej 50 roku życia na tle ogółu bezrobotnych w województwie

Bezrobotni powyżej 50 roku życia, ze względu na znaczne ryzyko zagrożenia długotrwałym bezrobociem, są grupą będącą w szczególnej sytuacji na rynku pracy. **Na koniec 2010 roku** w powiatowych urzędach pracy województwa zarejestrowanych było **16.169 osób**, które ukończyły 50 lat. Stanowiły one prawie jedną piątą ogółu bezrobotnych.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia w latach 2005 - 2010

Stan na koniec roku	Liczba bezrobotnych			
	ogółem	w tym powyżej 50 r.ż.	udział %	
			woj.	kraj
2005	117.754	16.663	14,2	15,9
2006	99.406	16.540	16,6	18,8
2007	83.339	16.063	19,3	21,7
2008	77.716	15.438	19,9	21,6
2009	83.819	16.341	19,5	20,7
2010	82.141	16.169	19,7	21,6

Na przestrzeni lat 2005-2010 liczba bezrobotnych z analizowanej grupy wiekowej kształtowała się na zbliżonym poziomie i wynosiła średnio 16,2 tys. osób. Pomimo systematycznego spadku ogólnej liczby pozostających bez pracy w ostatnich latach (z wyjątkiem 2009r.) udział osób powyżej 50 roku życia w strukturze bezrobotnych

zwiększył się z 14,2% w 2005r. do **19,7%** na koniec 2010r., tj. o 5,5 punktu proc. W kraju odsetek bezrobotnych z najstarszej grupy wiekowej pozostawał wyższy niż w Świętokrzyskim średnio o 1,9 punktu proc.

O trudnościach z wyjściem ze stanu bezrobocia i powrotem na rynek pracy osób starszych, świadczy fakt, iż przy najniższym poziomie bezrobocia w województwie na koniec 2008r., udział osób które ukończyły 50 lat był najwyższy - 19,9% ogółu.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia w powiatach

stan na koniec roku

POWIAT	2005 rok		2008 rok		2010	
	Liczba bezrobotnych 50+	% udział w ogółem zarejestrowanych	Liczba bezrobotnych 50+	% udział w ogółem zarejestrowanych	Liczba bezrobotnych 50+	% udział w ogółem zarejestrowanych
Buski	488	11,3	537	16,7	488	14,8
Jędrzejowski	890	12,8	797	18,6	849	17,4
Kazimierski	232	10,6	224	13,3	258	13,5
Kielecki	2 424	12,0	2 510	17,6	2 140	16,1
m. Kielce	2 904	18,9	2 838	27,1	2 902	25,4
Konecki	1 745	15,3	1 752	22,0	1 479	20,9
Opatowski	641	11,7	725	16,1	812	17,1
Ostrowiecki	1 834	15,1	1 480	20,2	1 835	21,1
Pińczowski	381	12,5	277	17,6	278	16,8
Sandomierski	715	11,1	570	14,7	637	14,8
Skarżyski	1 556	15,6	1 460	22,2	1 791	24,5
Starachowicki	1 546	16,3	1 164	21,7	1 571	23,3
Staszowski	648	11,0	539	15,0	542	14,4
Włoszczowski	659	13,2	565	18,8	587	19,3
Województwo	16 663	14,2	15 438	19,9	16 169	19,7

Z analizy powiatowych rynków pracy wynika, iż na koniec 2010r. najwięcej bezrobotnych powyżej 50 roku życia zarejestrowanych było w m. Kielce - 2.902 osoby oraz powiatach: kieleckim - 2.140, ostrowieckim - 1.835, skarżyskim - 1.791, starachowickim - 1.571 i koneckim - 1.479.

Jednocześnie w większości wymienionych powiatów odnotowano **najwyższy udział** omawianej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych - w m. Kielce osoby powyżej 50 roku życia stanowiły ponad ¼ wszystkich zarejestrowanych (**25,4%**, co oznacza wzrost o 6,5 punktu proc. w porównaniu do 2005 roku), w powiatach: skarżyskim - **24,5%** (wzrost o 8,9 punktu proc.), starachowickim - **23,3%** (wzrost o 7 punktów proc.), ostrowieckim - **21,1%** (wzrost o 6 punktów proc.) i koneckim - **20,9%** (wzrost o 5,6 punktu proc.).

Natomiast **najniższy odsetek** osób powyżej 50 roku w ogólnej liczbie bezrobotnych odnotowano w powiatach: kazimierskim (**13,5%**), staszowskim (**14,4%**), buskim i sandomierskim (po **14,8%**) oraz kieleckim (**16,1%**).

W odniesieniu do 2005 roku w ośmiu powiatach odnotowano zmniejszenie liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia (najwyższy w kieleckim - o 284 osoby i koneckim - o 266 osób), natomiast najwyższy wzrost miał miejsce w powiatach skarżyskim (o 235 osób) i opatowskim (o 171 osób). Pomimo, iż na większości lokalnych rynków pracy miał miejsce spadek liczby bezrobotnych z analizowanej grupy wiekowej, to **wszystkie powiaty zanotowały zwiększenie udziału osób starszych w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych**. Wzrost ten zamykał się w przedziale od 2,9 punktu proc. w powiecie kazimierskim do 8,9 punktu proc. w powiecie skarżyskim (przy średnim wzroście w województwie o 5,5 punktu proc.).

2.2. Struktura wykształcenia bezrobotnych powyżej 50 roku życia

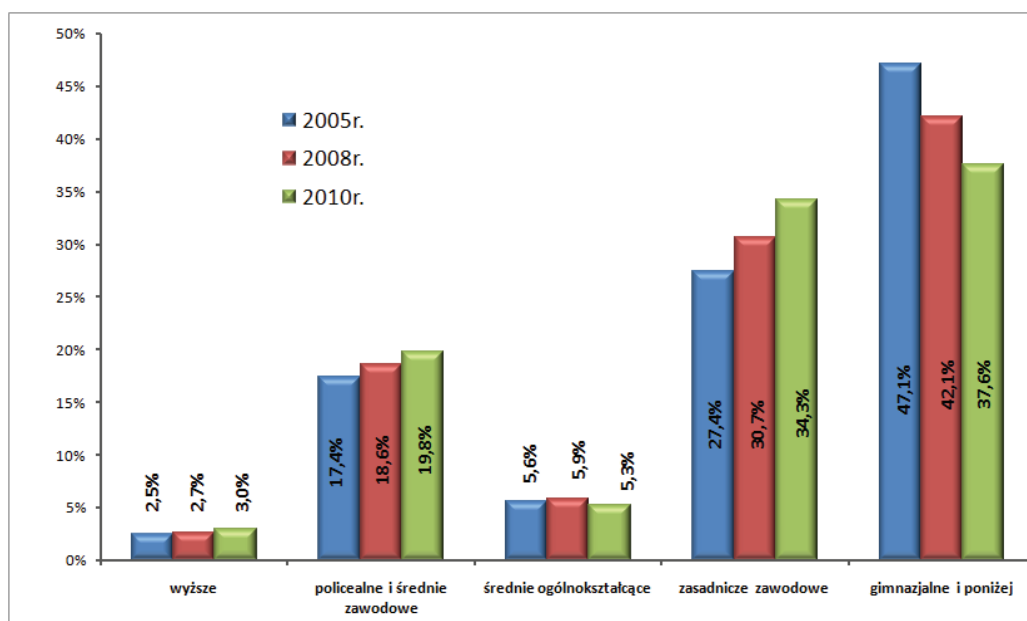
Bezrobotnych powyżej 50 roku życia charakteryzuje niekorzystna struktura wykształcenia w porównaniu do populacji bezrobotnych ogółem. W grupie tej występuje znacznie wyższy udział osób o niskim poziomie wykształcenia, tj. zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, natomiast o wiele mniejszy odsetek bezrobotnych w starszym wieku legitymuje się wykształceniem wyższym bądź średnim.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia według poziomu wykształcenia
stan w końcu roku

Wykształcenie	2005 rok		2008 rok		2010 rok		
	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	
						woj.	kraj
wyższe	424	2,5	410	2,7	479	3,0	3,6
policealne i średnie zawodowe	2 898	17,4	2 880	18,6	3 211	19,8	18,9
średnie ogólnokształcące	924	5,6	906	5,9	851	5,3	5,1
zasadnicze zawodowe	4 563	27,4	4 744	30,7	5 555	34,3	32,0
gimnazjalne i poniżej	7 854	47,1	6 498	42,1	6 073	37,6	40,4
Ogółem	16 663	100,0	15 438	100,0	16 169	100,0	100,0

Na koniec 2010 roku najwięcej bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiadało **wykształcenie gimnazjalne i poniżej** (6.073 osoby - 37,6%) oraz **zasadnicze zawodowe** (5.555 osób - 34,3%), łącznie obie grupy stanowiły **71,9%** (analogiczny odsetek w ogółem wynosił 50,6%). Najmniej bezrobotnych z omawianej kategorii legitymowało się dyplomem wyższej uczelni (479 osób - 3,0%, w ogółem odpowiednio - 13,3%).

Wykres 2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według poziomu wykształcenia
(stan w końcu roku)

Na przestrzeni lat 2005-2010 w strukturze bezrobotnych powyżej 50 roku życia wzrósł udział osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe (o 6,9 punktu proc.), policealne i średnie zawodowe (o 2,4 punktu proc.) oraz osób posiadających wykształcenie wyższe (o 0,5 punktu proc.), natomiast zmniejszył się odsetek bezrobotnych posiadających wykształcenie gimnazjalne i poniżej (o 9,5 punktu proc.) oraz średnie ogólnokształcące (o 0,3 punktu proc.).

2.3. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według czasu pozostawania bez pracy

Wiek to jeden z czynników, który znacząco wpływa na okres pozostawania bez pracy. Osoby starsze gorzej sobie radzą na rynku pracy i mają większe problemy ze znalezieniem zatrudnienia. Im starsza grupa wiekowa, tym wyższy notuje się odsetek osób długotrwale pozostających w rejestrach bezrobocia. Na koniec 2010 roku wśród osób powyżej 50 roku życia **udział bezrobotnych poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy wynosił 42,8%**, dla porównania wśród najmłodszej grupy wiekowej 18-24 lata omawiany wskaźnik był najniższy - 16,2% (wobec 30,7% w populacji bezrobotnych ogółem).

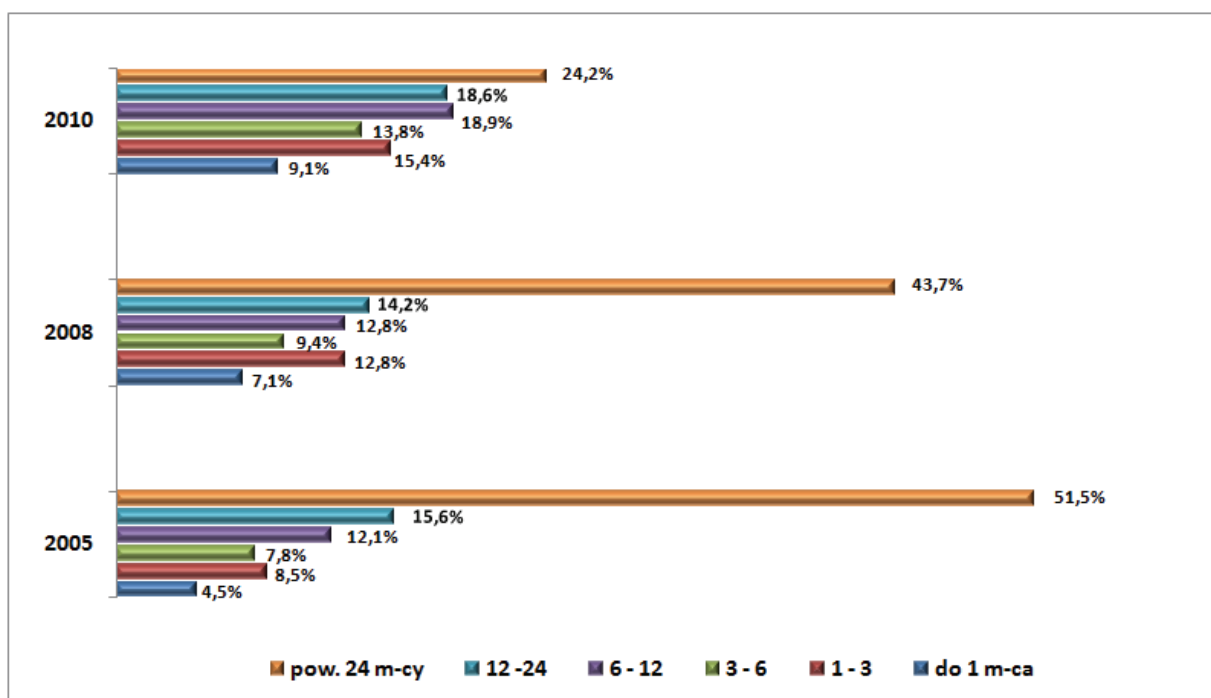
Bezrobotni powyżej 50 roku życia według czasu pozostawania bez pracy

(stan w końcu roku)

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	2005 rok		2008 rok		2010 rok		
	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	
						woj.	kraj
do 1	741	4,5	1 102	7,1	1 465	9,1	9,1
1-3	1 416	8,5	1 978	12,8	2 487	15,4	18,1
3-6	1 301	7,8	1 447	9,4	2 231	13,8	13,7
6-12	2 021	12,1	1 977	12,8	3 056	18,9	19,0
12-24	2 602	15,6	2 194	14,2	3 015	18,6	20,2
powyżej 24	8 582	51,5	6 740	43,7	3 915	24,2	19,9
Ogółem	16 663	100,0	15 438	100,0	16 169	100,0	100,0

Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w końcu 2010 roku najwięcej osób pozostawało bez pracy dłużej niż 24 miesiące - 3.915 (24,2%), od 6 do 12 miesięcy pracy poszukiwało 3.056 osób (18,9%), a od 12 do 24 miesięcy - 3.015 osób (18,6%). Najmniej bezrobotnych korzystało z pomocy urzędów pracy w krótkim okresie czasu, do 1 miesiąca - 1.465 osób (9,1%).

Wykres 3. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według czasu pozostawania bez pracy (stan w końcu roku)

W wyniku realizowanych w województwie programów aktywizujących osoby starsze, zwłaszcza długotrwale pozostające bez pracy, odnotowano istotne zmniejszenie udziału bezrobotnych poszukujących zatrudnienia przez okres dłuższy niż rok. W latach 2005-2010, w grupie osób powyżej 50 roku życia, odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zmniejszył się z 67,1% do 42,8%, tj. o 24,3 punktu proc. O tak istotnym spadku zdecydowało zmniejszenie udziału osób, które były bez pracy dłużej niż dwa lata.

W analizowanej grupie wiekowej wzrósł natomiast udział osób pozostających bez pracy w okresie: do 1 miesiąca (o 4,6 punktu proc.), od 1 do 3 miesięcy (o 6,9 punktu proc.), od 3 do 6 miesięcy (o 6 punktów proc.) oraz od 6 do 12 miesięcy (o 6,8 punktu proc.).

2.4. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stażu pracy

Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia według stażu pracy potwierdza, iż osoby te posiadają większe doświadczenie zawodowe niż ogół bezrobotnych. Na koniec 2010 roku w analizowanej grupie wiekowej **osoby, które przepracowały powyżej 20 lat stanowiły 45,5%**, podczas gdy wśród ogółu bezrobotnych taki staż pracy posiadało 11,7%. Natomiast bezrobotni bez doświadczenia zawodowego stanowią niewielki odsetek bezrobotnych omawianej kategorii (6,6%), w porównaniu do ogółu (24,9%).

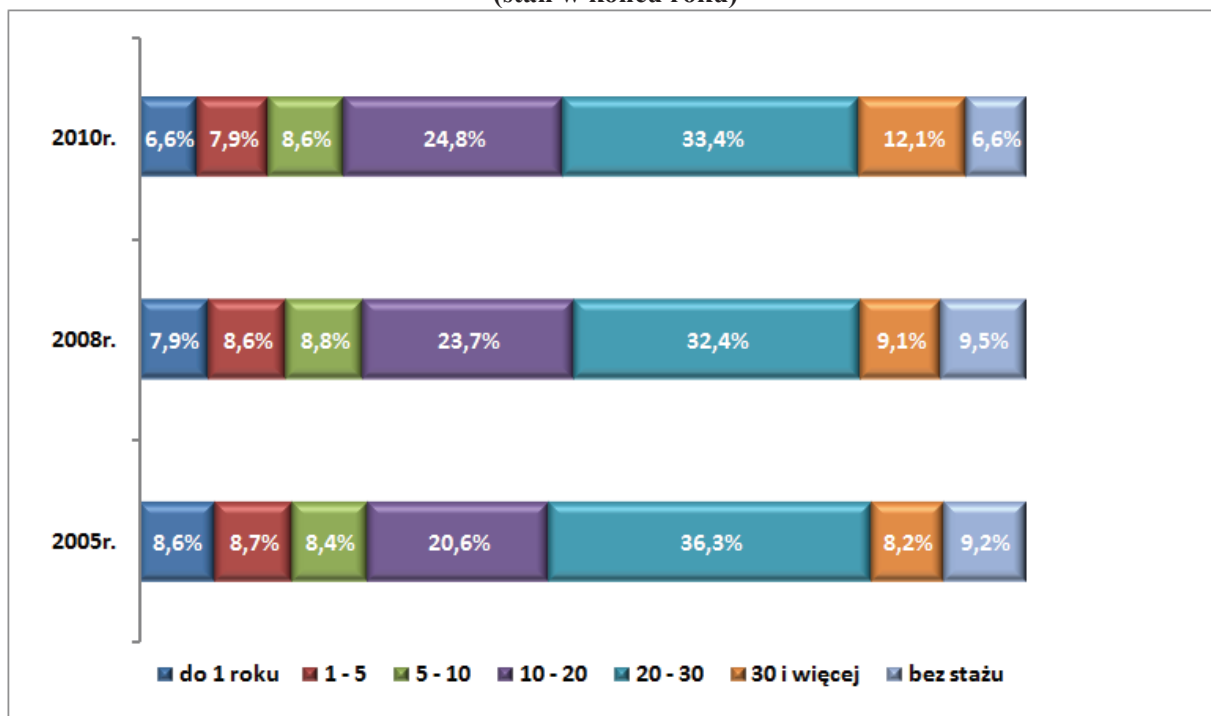
Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stażu pracy

(stan w końcu roku)

Staż pracy	2005 rok		2008 rok		2010 rok		
	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	
						woj.	kraj
do 1 roku	1 426	8,6	1 212	7,9	1 069	6,6	7,9
1-5	1 457	8,7	1 324	8,6	1 273	7,9	7,0
5-10	1 395	8,4	1 355	8,8	1 395	8,6	8,0
10-20	3 437	20,6	3 666	23,7	4 004	24,8	23,1
20-30	6 043	36,3	5 005	32,4	5 403	33,4	34,5
30 lat i więcej	1 363	8,2	1 405	9,1	1 963	12,1	14,3
bez stażu	1 542	9,2	1 471	9,5	1 062	6,6	5,2
Ogółem	16 663	100,0	15 438	100,0	16 169	100,0	100,0

Na koniec 2010 roku najwięcej bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiadało staż pracy: od 20 do 30 lat - 5.403 osoby (33,4%) i od 10 do 20 lat - 4.004 (24,8%), zaś najmniej bezrobotnych legitymowało się stażem: do 1 roku - 1.069 (6,6%) oraz od 1 do 5 lat - 1.273 (7,9%).

Wykres 4. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stażu pracy
(stan w końcu roku)

W latach 2005 - 2010 w grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia zwiększył się udział osób posiadających od 10 do 20 lat pracy (o 4,2 punktu proc.), 30 i więcej lat pracy (o 3,9 punktu proc.) oraz nieznacznie ze stażem od 5 do 10 lat (o 0,2 punktu proc.). Natomiast zmniejszył się udział bezrobotnych z omawianej kategorii ze stażem: od 20 do 30 lat (o 2,9 punktu proc.), do 1 roku (o 2,0 punkty proc.) i od 1 do 5 lat (o 0,8 punktu proc.). Zmniejszeniu uległ również odsetek osób bez stażu pracy (o 2,6 punktu proc.).

2.5. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według płci

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia zdecydowanie **przeważają mężczyźni**. Na koniec grudnia 2010 roku stanowili oni **62,0%** analizowanej grupy, a **38,0%** to **kobiety**. Odwrotną tendencję obserwujemy w populacji bezrobotnych ogółem, gdzie od 2005 roku (z wyjątkiem 2009r.) większość zarejestrowanych stanowią kobiety (50,2% na koniec 2010 roku).

Bezrobotni powyżej 50 roku życia według płci

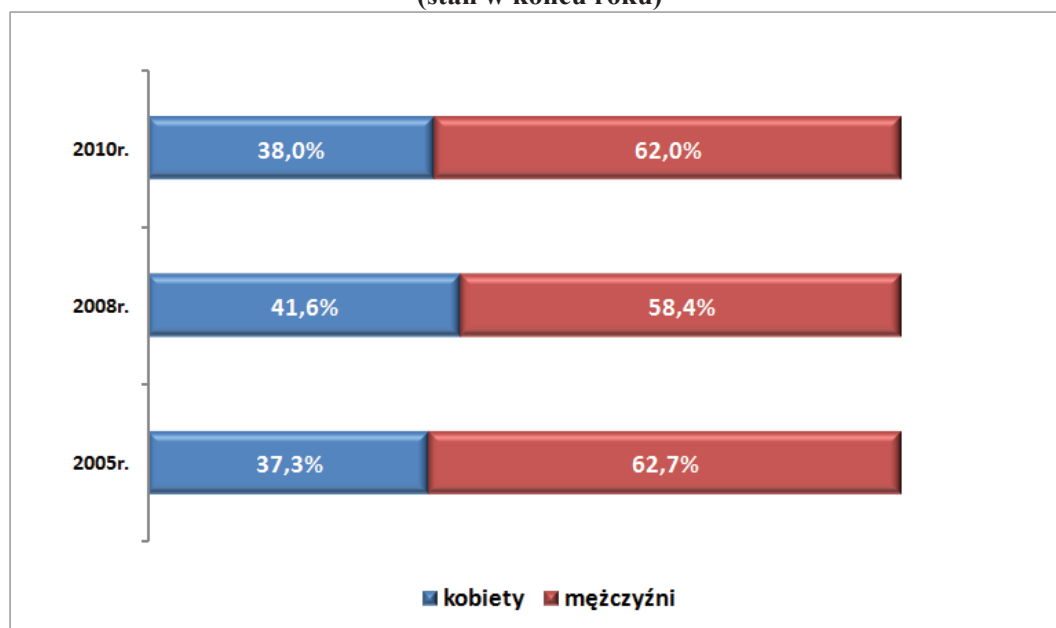
(stan w końcu roku)

Wyszczególnienie	2005 rok		2008 rok		2010 rok		
	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	
						woj.	kraj
Kobiety	6 220	37,3	6 426	41,6	6 144	38,0	40,2
Mężczyźni	10 443	62,7	9 012	58,4	10 025	62,0	59,8
Ogółem	16 663	100,0	15 438	100,0	16 169	100,0	100,0

Na przestrzeni lat 2005-2008 liczba i udział bezrobotnych mężczyzn w analizowanej grupie wiekowej zmniejszały się systematycznie, ale nadal stanowili oni większość bezrobotnych w wieku 50+. W 2009 roku liczebność mężczyzn znacznie zwiększyła się (o 1.058 osób), wzrósł również ich udział, który utrzymał tendencję wzrostową w 2010 roku. Na koniec grudnia 2010 roku w rejestrach urzędów pracy pozostawało **10.025 bezrobotnych mężczyzn i 6.144 bezrobotne kobiety w wieku powyżej 50 lat**. W odniesieniu do 2005r. liczba zarejestrowanych mężczyzn była niższa o 418 osób, a kobiet o 76 osób.

Wykres 5. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według płci

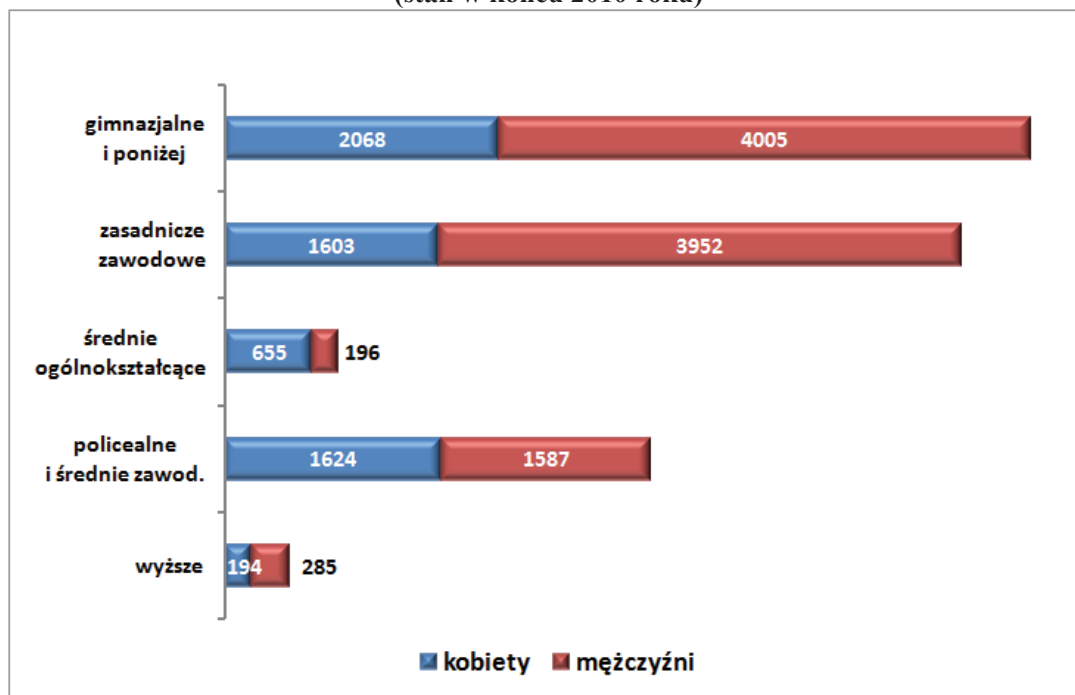
(stan w końcu roku)

Bezrobotni powyżej 50 roku życia według płci i poziomu wykształcenia
stan w końcu roku

Wykształcenie		2005 rok		2008 rok		2010 rok	
		liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%
wyższe	k	140	2,2	165	2,6	194	3,1
	m	284	2,7	245	2,7	285	2,8
policealne i średnie zawodowe	k	1 376	22,1	1 563	24,3	1 624	26,4
	m	1 522	14,6	1 317	14,6	1 587	15,8
średnie ogólnokształcące	k	675	10,9	705	11,0	655	10,7
	m	249	2,4	201	2,3	196	2,0
zasadnicze zawodowe	k	1 266	20,4	1 525	23,7	1 603	26,1
	m	3 297	31,6	3 219	35,7	3 952	39,4
gimnazjalne i poniżej	k	2 763	44,4	2 468	38,4	2 068	33,7
	m	5 091	48,7	4 030	44,7	4 005	40,0
Ogółem	k	6 220	100,0	6 426	100,0	6 144	100,0
	m	10 443	100,0	9 012	100,0	10 025	100,0

Wykres 6. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według płci i poziomu wykształcenia
(stan w końcu 2010 roku)

W grupie osób powyżej 50 roku życia, podobnie jak w populacji bezrobotnych ogółem, kobiety charakteryzują się odmienną strukturą wykształcenia niż mężczyźni. Wśród kobiet w wieku 50+ występuje znacznie wyższy udział osób legitymujących się wykształceniem średnim i policealnym - 37,1% na koniec 2010r., podczas gdy odsetek mężczyzn w omawianej kategorii z tym poziomem wykształcenia wynosił 17,8%. Z kolei mężczyźni częściej posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe lub gimnazjalne i poniżej - 79,4%, analogiczny udział wśród kobiet wynosił 59,8%.

2.6. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według miejsca zamieszkania

W populacji bezrobotnych w województwie ponad połowę zarejestrowanych stanowią osoby zamieszkałe na wsi. Natomiast wśród osób powyżej 50 roku życia zdecydowanie przeważają mieszkańcy miast. W końcu 2010 roku w analizowanej grupie wiekowej odsetek zamieszkałych **w mieście** wynosił **55,3%**, a **44,7%** to **mieszkańcy wsi**. W ogółem bezrobotnych udziały te wynosiły odpowiednio: 45,3% i 54,7%.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia według miejsca zamieszkania

stan w końcu roku

Wyszczególnienie		2005 rok		2008 rok		2010 rok	
		liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%	liczba bezrobotnych	%
Bezrobotni ogółem		117 754	100,0	77 716	100,0	82 141	100,0
w tym zamieszkali:	na wsi	64 856	55,1	43 725	56,3	44 948	54,7
	w mieście	52 898	44,9	33 991	43,7	37 193	45,3
Bezrobotni 50+		16 663	100,0	15 438	100,0	16 169	100,0
w tym zamieszkali:	na wsi	7 592	45,6	7 240	46,9	7 233	44,7
	w mieście	9 071	54,4	8 198	53,1	8 936	55,3

W analizowanym okresie udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia zamieszkałych w miastach był wyższy średnio o 8,5 punktu proc. od udziału mieszkańców wsi. Odwrotną sytuację obserwujemy w populacji bezrobotnych ogółem, udział mieszkańców wsi pozostawał tu wyższy średnio o 10,7 punktu proc. od odsetka

zamieszkałych w miastach. W odniesieniu do 2005 roku w grupie osób starszych zwiększył się odsetek bezrobotnych zamieszkałych w miastach, a tym samym zmniejszył się udział zamieszkałych na wsi o 0,9 punktu proc. (w ogółem o 0,4 punktu proc.).

Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg miejsca zamieszkania i stażu pracy

(stan w końcu roku)

Staż pracy	2005 rok		2008 rok		2010 rok	
	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto
w liczbach bezwzględnych						
do 1 roku	674	752	592	620	510	559
1-5	708	749	647	677	629	644
5-10	724	671	706	649	712	683
10-20	1 639	1 798	1 754	1 912	1 827	2 177
20-30	2 469	3 574	2 116	2 889	2 191	3 212
30 lat i więcej	469	894	559	846	749	1 214
bez stażu	909	633	866	605	615	447
Ogółem	7 592	9 071	7 240	8 198	7 233	8 936
w %						
do 1 roku	8,9	8,3	8,2	7,6	7,0	6,3
1-5	9,3	8,2	8,9	8,3	8,7	7,2
5-10	9,5	7,4	9,8	7,9	9,8	7,6
10-20	21,6	19,8	24,2	23,3	25,3	24,4
20-30	32,5	39,4	29,2	35,2	30,3	35,9
30 lat i więcej	6,2	9,9	7,7	10,3	10,4	13,6
bez stażu	12,0	7,0	12,0	7,4	8,5	5,0
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bezrobotni powyżej 50 roku życia zamieszkali na wsi legitymują się krótszym stażem pracy niż zamieszkali w miastach. Na koniec 2010 roku spośród osób w wieku 50+ zamieszkałych na wsi 40,7% posiadało co najmniej 20-letni staż pracy (w miastach 49,5%). Staż pracy od 10 do 20 lat posiadało 25,3% bezrobotnych zamieszkałych na wsi (w miastach 24,4%), stażem pracy do 10 lat legitymowało się 25,5% bezrobotnych powyżej 50 roku życia zamieszkałych na wsi i 21,1% zamieszkałych w miastach, zaś odsetek osób bez stażu pracy wyniósł 8,5% (w miastach 5,0%).

**Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg miejsca zamieszkania
i czasu pozostawania bez pracy**

(stan w końcu roku)

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	2005 rok		2008 rok		2010 rok	
	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto
w liczbach bezwzględnych						
do 1	294	447	522	580	767	698
1-3	580	836	861	1 117	1 124	1 363
3-6	504	797	589	858	973	1 258
6-12	836	1 185	852	1 125	1 290	1 766
12-24	1 132	1 470	951	1 243	1 298	1 717
powyżej 24	4 246	4 336	3 465	3 275	1 781	2 134
Ogółem	7 592	9 071	7 240	8 198	7 233	8 936
w %						
do 1	3,9	4,9	7,2	7,1	10,6	7,8
1-3	7,7	9,2	11,9	13,6	15,5	15,2
3-6	6,6	8,8	8,1	10,5	13,5	14,1
6-12	11,0	13,1	11,8	13,7	17,8	19,8
12-24	14,9	16,2	13,1	15,2	18,0	19,2
powyżej 24	55,9	47,8	47,9	39,9	24,6	23,9
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

W strukturze bezrobotnych powyżej 50 roku życia, zarówno zamieszkałych na wsi, jak i w mieście, znacznie zmniejszył się udział pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Na koniec 2010 roku udział długotrwale bezrobotnych wynosił: 42,6% wśród mieszkańców wsi (o 28,2 punktu proc. mniej niż w 2005r.) i 43,1% wśród mieszkańców miast (o 20,9 punktu proc. mniej niż w 2005r.). Ponadto zatrudnienia w okresie od 3 do 12 miesięcy poszukiwało 31,3% osób powyżej 50 roku życia zamieszkałych na wsi i 33,9% mieszkańców miast. Najniższy udział stanowiły osoby starsze, które poszukiwały pracy w okresie do 3 miesięcy: 26,1% spośród zamieszkałych na wsi i 23,0% spośród mieszkańców miast.

**Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg miejsca zamieszkania
i poziomu wykształcenia**

stan w końcu roku

Wykształcenie	2005 rok		2008 rok		2010 rok	
	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto
w liczbach bezwzględnych						
wyższe	64	360	55	355	61	418
policealne i średnie zawodowe	687	2 211	808	2 072	872	2 339
średnie ogólnokształcące	248	676	267	639	223	628
zasadnicze zawodowe	1 984	2 579	2 222	2 522	2 567	2 988
gimnazjalne i poniżej	4 609	3 245	3 888	2 610	3 510	2 563
Ogółem	7 592	9 071	7 240	8 198	7 233	8 936
w %						
wyższe	0,8	4,0	0,7	4,3	0,8	4,7
policealne i średnie zawodowe	9,1	24,4	11,2	25,3	12,1	26,2
średnie ogólnokształcące	3,3	7,4	3,7	7,8	3,1	7,0
zasadnicze zawodowe	26,1	28,4	30,7	30,8	35,5	33,4
gimnazjalne i poniżej	60,7	35,8	53,7	31,8	48,5	28,7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bezrobotni powyżej 50 roku życia zamieszkali na wsi legitymują się niższym poziomem wykształcenia niż bezrobotni zamieszkali w miastach. Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia zamieszkałych na wsi w 2010 roku najwięcej osób posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej - 48,5% (w miastach 28,7%) oraz zasadnicze zawodowe - 35,5% (w miastach 33,4%). Łącznie niższe poziomy wykształcenia reprezentowało 84,0% populacji bezrobotnych powyżej 50 roku życia zamieszkałych na wsi, podczas gdy analogiczny odsetek wśród zamieszkałych w mieście wynosił 62,1%. Wykształcenie średnie posiadało 15,2% osób powyżej 50 roku życia zamieszkałych na wsi i 33,2% starszych osób zamieszkałych w miastach. Najmniej bezrobotnych

z omawianej kategorii wiekowej legitymowało się dyplomem wyższej uczelni: 0,8% spośród mieszkańców wsi i 4,7% spośród zamieszkałych w miastach.

W odniesieniu do 2005 roku w grupie osób starszych znacznie zmniejszył się udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (o 12,2 punktu proc. wśród zamieszkałych na wsi i o 7,1 punktu proc. wśród zamieszkałych w miastach). Natomiast największy wzrost odsetka dotyczył osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 9,4 punktu proc. wśród mieszkańców wsi i o 5 punktów proc. wśród mieszkańców miast).

3. „NAPŁYW” I „ODPŁYW” Z BEZROBOCIA OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W LATACH 2005-2010

W ostatnich latach obserwuje się zwiększony napływ osób starszych do bezrobocia. Na przestrzeni 2010 roku w powiatowych urzędach pracy województwa zanotowano **17.259 nowo zarejestrowanych bezrobotnych, którzy ukończyli 50 lat** (o 8,9% więcej niż w roku 2009 i 52,2% więcej niż w 2005r.). Większość rejestrujących się to mężczyźni - 62,0% „napływu” (66,1% w 2005 roku).

Po raz pierwszy zarejestrowało się 1.919 osób powyżej 50 roku życia, tj. 11,1% (o 10,9% więcej niż w roku 2009 i 25,9% więcej niż w 2005r.), a po raz kolejny - 15.340 osób powyżej 50 roku życia, tj. 88,9% (o 8,6% więcej niż w roku 2009 i 56,3% więcej niż w 2005r.).

W grupie nowo zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia notuje się wyższy odsetek powracających do rejestru bezrobocia po raz kolejny w odniesieniu do populacji bezrobotnych ogółem.

Nowo zarejestrowani bezrobotni powyżej 50 roku życia w latach 2005-2010

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nowo zarejestrowani bezrobotni „napływ”						
1) ogółem	104 700	100 891	96 371	99 710	121 195	125 030
z tego:						
- po raz pierwszy	23 970	20 786	18 224	18 620	23 851	22 348
w %	22,9	20,6	18,9	18,7	19,7	17,9
- po raz kolejny	80 730	80 105	78 147	81 090	97 344	102 682
w %	77,1	79,4	81,1	81,3	80,3	82,1
2) powyżej 50 roku życia	11 341	11 308	12 088	13 046	15 852	17 259
% do ogółu nowo zarejestrowanych	10,8	11,2	12,5	13,1	13,1	13,8
z tego:						
- po raz pierwszy	1 524	1 510	1 352	1 391	1 731	1 919
w %	13,4	13,4	11,2	10,7	10,9	11,1
- po raz kolejny	9 817	9 798	10 736	11 655	14 121	15 340
w %	86,6	86,6	88,8	89,3	89,1	88,9

W 2010 roku **najwyższy udział osób powyżej 50 roku życia w „napływie”** do bezrobocia odnotowano w powiatach z dużymi aglomeracjami miejskimi:

- skarżyskim 18,3% ogółu nowo zarejestrowanych w powiecie,
- koneckim 16,6%,
- m. Kielce 16,3%,
- ostrowieckim 16,3%,
- starachowickim 15,3%.

W powyższych powiatach analizowany udział był wyższy od średniego wskaźnika w województwie (13,8%).

Poniżej średniej wojewódzkiej uplasowały się powiaty: jędrzejowski i włoszczowski (po 12,8%), kielecki (11,4%), pińczowski i staszowski (po 10,9%), opatowski (10,3%), sandomierski (10,0%), buski (9,9%) oraz kazimierski (9,4%).

Dla porównania w 2005 roku najwyższy udział osób powyżej 50 roku życia wśród nowo zarejestrowanych wynosił 13,1% w m. Kielce, a najniższy - 7,5% w powiecie kazimierskim.

„Odływ” z bezrobocia osób powyżej 50 roku życia w latach 2005-2010

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wyrejestrowani bezrobotni						
1) ogółem	113 268	119 239	112 438	105 333	115 092	126 708
w tym podejmujący pracę	49 704	53 428	48 678	41 958	39 796	49 598
w %	43,9	44,8	43,3	39,8	34,6	39,1
2) powyżej 50 roku życia	9 882	11 431	12 565	13 671	14 949	17 431
% do ogółu wyrejestrowanych	8,7	9,6	11,2	13,0	13,0	13,8
kobiety	3 171	3 592	4 335	5 233	5 809	6 692
mężczyźni	6 711	7 839	8 230	8 438	9 140	10 739
w tym podejmujący pracę	4 440	5 278	5 415	5 126	5 061	6 802
% do wyrejestrowanych 50+	44,9	46,2	43,1	37,5	33,9	39,0
kobiety	1 125	1 296	1 593	1 641	1 572	2 111
% do wyrejestrow. kobiet 50+	35,5	36,1	36,7	31,4	27,1	31,5
mężczyźni	3 315	3 982	3 822	3 485	3 489	4 691
% do wyrejestrow. mężczyzn 50+	49,4	50,8	46,4	41,3	38,2	43,7

W 2010 roku z ewidencji bezrobotnych **wyłączono 17.431 osób w wieku powyżej 50 lat**, tj. 13,8% ogółu wyrejestrowanych. „Odływ” osób starszych z bezrobocia był wyższy o 16,6% w porównaniu do 2009 roku i o 76,4% w odniesieniu do roku 2005.

Podstawową przyczynę wyłączenia z ewidencji bezrobotnych stanowiły podjęcia pracy. W 2010 roku zatrudnienie uzyskały 6.802 osoby, tj. 39,0% ogółu wyrejestrowanych po 50 roku życia (dla porównania w 2005 roku pracę podjęło 4.440 osób, tj. 44,9%).

Na przestrzeni lat 2005-2010 w grupie wyrejestrowanych mężczyzn 50+ odsetek podejmujących pracę był znacznie wyższy (od 38,2% do 50,8%) niż analogiczny odsetek w grupie kobiet 50+ (od 27,1% do 36,7%). Oznacza to, iż kobiety po utracie pracy zazwyczaj mają większe trudności z jej ponownym podjęciem niż mężczyźni.

W „napływie” i „odpływie” z bezrobocia obserwowane są sezonowe wahania, co jest widoczne zarówno w populacji bezrobotnych ogółem, jak i w grupie osób starszych. Najwięcej osób po 50 roku życia zarejestrowało się w I i IV kwartale 2010 roku, przy jednocześnie niższym „odpływie” z bezrobocia. W okresie tym mniej bezrobotnych

z analizowanej grupy wiekowej podjęło pracę, co wpłynęło na niski poziom wskaźnika płynności rynku pracy, rozumianego jako stosunek liczby osób podejmujących pracę, do liczby osób nowo zarejestrowanych (I kw. - 20,7%, IV kw. - 31,9%).

W II i III kwartale zmniejszyła się liczba osób nowo zarejestrowanych, a wzrosła wyłączonych z ewidencji bezrobotnych, w tym z powodu podjęcia pracy. Odnotowano znacznie wyższy poziom wskaźnika płynności rynku pracy, odpowiednio: 64,0% i 47,2%. Wzrost liczby podjęć pracy w miesiącach wiosenno-letnich i wczesnojesiennych wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem na siłę roboczą w rolnictwie, leśnictwie, budownictwie oraz innych sekcjach gospodarki związanych z sezonowością produkcji.

Wskaźnik płynności rynku pracy w latach 2005-2010

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bezrobotni ogółem	47,5%	53,0%	50,5%	42,1%	32,8%	39,7%
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	39,1%	46,7%	44,8%	39,3%	31,9%	39,4%

W latach 2005-2010 wskaźnik płynności rynku pracy w grupie osób powyżej 50 roku życia pozostawał niższy niż w populacji bezrobotnych ogółem, przy czym dysproporcje z roku na rok zmniejszały się. O ile w 2005 roku analizowany wskaźnik wśród osób starszych był o 8,4 punktu proc. niższy niż dla ogółu bezrobotnych, to w 2010 roku różnica wynosiła tylko 0,3 punktu proc.

W 2010 roku najwyższy wskaźnik płynności rynku pracy w grupie wiekowej powyżej 50 lat odnotowały powiaty: staszowski (54,7%), konecki (51,7%), jędrzejowski (46,9%), starachowicki (44,9%) oraz buski (40,1%), natomiast najniższy powiaty: opatowski (26,0%), m. Kielce (28,1%) i kazimierski (31,3%).

Poza osobami podejmującymi pracę, znaczny udział wśród wyłączonych z ewidencji bezrobotnych, stanowiły osoby nie potwierdzające gotowości do pracy - 18,8% ogółu wyrejestrowanych w wieku powyżej 50 roku życia w 2010 roku.

4. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROMOCJI ZATRUDNIENIA, ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ OSÓB POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Podejmowane działania, aby były skuteczne, muszą być dostosowane do określonej grupy docelowej, tak by uwzględniały one możliwości, kompetencje oraz potrzeby i oczekiwania tej grupy, jak również motywację do podjęcia pracy.

Do bezrobotnych powyżej 50 roku życia, należących do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*) mogą być stosowane następujące formy aktywizacji zawodowej:

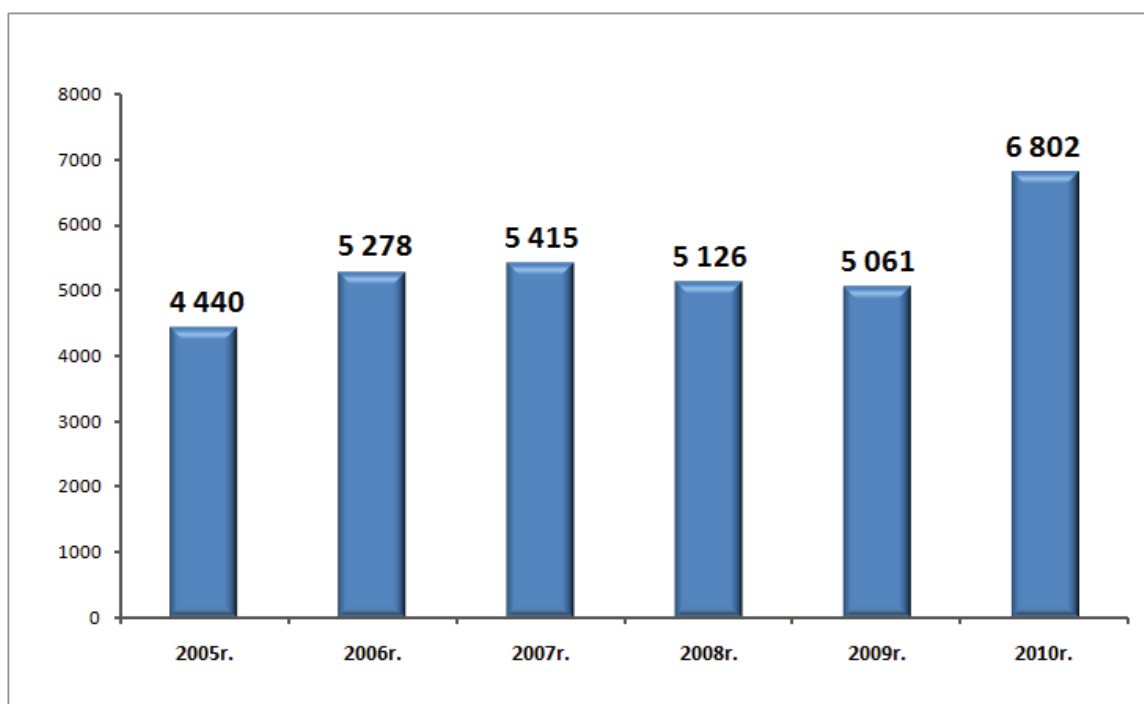
- zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych,
- zatrudnienie w ramach robót publicznych,
- udzielenie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego,
- szkolenia,
- staż u pracodawcy,
- przygotowanie zawodowe dorosłych,
- prace społecznie użyteczne.

Ponadto, bezrobotnych powyżej 50 roku życia korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, powiatowy urząd pracy w okresie 6 miesięcy od dnia utraty prawa do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania - na wniosek ośrodka pomocy społecznej - może skierować do uczestnictwa w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub uczestnictwa w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, o którym mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym.

4.1. Podjęcia pracy

Podjęcia pracy stanowią podstawową przyczynę wyłączeń bezrobotnych z ewidencji powiatowych urzędów pracy. Kategoria ta obejmuje wszystkie formy podejmowania pracy przez bezrobotnych, tzn. pracy subsydiowanej (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcia działalności gospodarczej, podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego na to miejsce bezrobotnego) oraz pracy niesubsydiowanej, w tym sezonowej.

Wykres 7. Bezrobotni powyżej 50 roku życia podejmujący pracę w latach 2005-2010

W 2010 roku zatrudnienie uzyskały **6.802 osoby** powyżej 50 roku życia, tj. o 2.362 więcej niż w roku 2005. Większość bezrobotnych podejmowała pracę niesubsydiowaną, przy czym udział ten zmniejszał się sukcesywnie z 73,4% w 2005r. do 60,9% w 2010r.

Pomimo odnotowanego wzrostu podjęć pracy na przestrzeni lat 2005-2010, udział wyrejestrowanych z tego powodu wśród wyłączonych z ewidencji bezrobotnych w wieku 50+ zmniejszył się w tym okresie o 5,9 punktu proc. (w populacji bezrobotnych ogółem spadek udziału podejmujących pracę wyniósł 4,8 punktu proc.).

W porównaniu do ogółu bezrobotnych osoby starsze posiadają niższy odsetek wyłączonych z powodu podjęcia pracy oraz dłużej pozostają w rejestrach urzędów pracy, co potwierdza iż osoby te mają większe trudności w uzyskaniu zatrudnienia.

4.2. Aktywne programy rynku pracy

W latach 2005-2010 powiatowe urzędy pracy **zaktywizowały ponad 17 tys. bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia**. Grupa aktywizowanych osób starszych, jak również ich udział w ogólnej liczbie aktywizowanych w województwie zwiększały się z roku na rok.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia uczestniczący w aktywnych programach rynku pracy w latach 2005-2010

Forma aktywizacji	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	Liczba bezrobotnych					
Ogółem, z tego:	1.522	1.999	2.695	2.934	3.543	4.612
Prace interwencyjne	740	815	821	685	632	650
Roboty publiczne	237	323	441	539	905	1.351
Podjęcia działalności gospodarczej	79	98	103	125	214	301
Podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	39	79	195	181	168	327
Szkolenia	275	168	380	466	610	501
Staże*	-	-	-	-	510	1.010
Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy**	64	146	297	467	58	0
Prace społecznie użyteczne***	-	297	394	392	414	441
Inne	88	73	64	79	32	31

Uwaga: Dane wykazane w tabeli pochodzą ze sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy oraz zał. nr 6 „Aktywne programy rynku pracy” do tego sprawozdania.

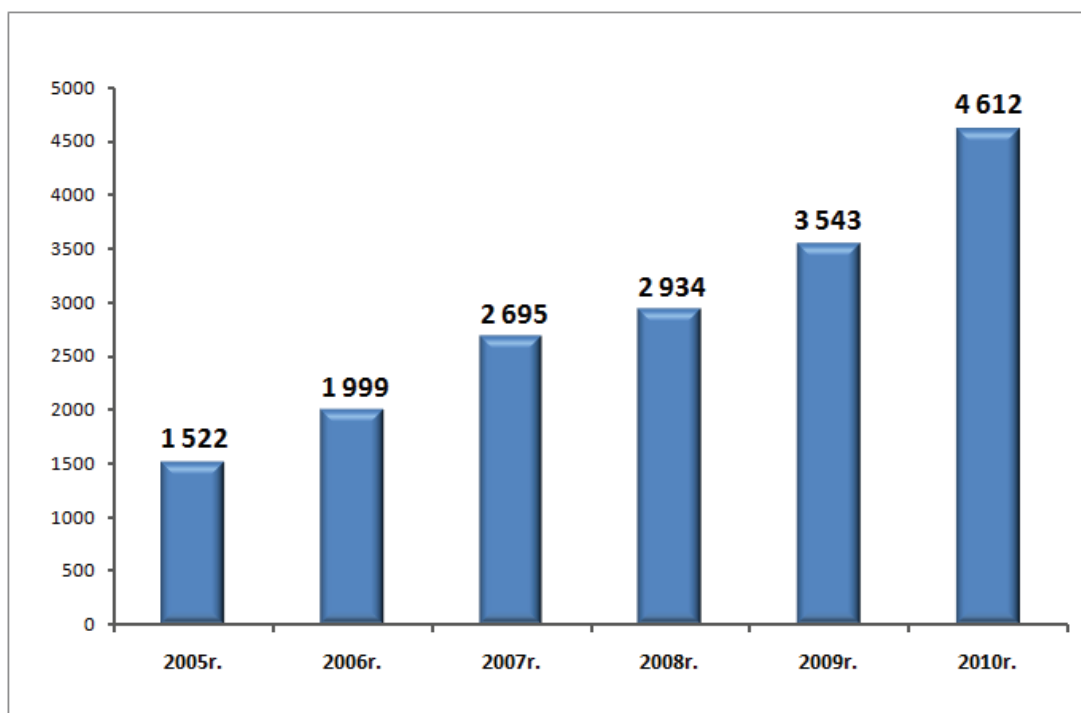
* W związku z wejściem w życie od dnia 1 lutego 2009r. (Dz. U. z 2009r. Nr 6, poz.33) nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dn. 20 kwietnia 2004r., starosta może skierować bezrobotnych, o których mowa w art. 49, tj. będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy (w tym powyżej 50 r. ż.), do odbycia stażu przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy.

** Z dniem 1 lutego 2009r. przygotowanie zawodowe w miejscu pracy zostało zastąpione nową formą przygotowaniem zawodowym dorosłych, w ramach której w latach 2009-2010 nie były aktywizowane osoby bezrobotne.

***Prace społecznie użyteczne wykazywane są w sprawozdawczości o rynku pracy od stycznia 2006 roku.

W 2010 roku aktywnymi programami rynku pracy objętych zostało **4.612 osób w wieku powyżej 50 roku życia**, tj. 11,8% ogółu bezrobotnych aktywizowanych przez powiatowe urzędy pracy. W porównaniu do 2005 roku odnotowano **ponad trzykrotny wzrost liczby aktywizowanych osób** z analizowanej kategorii wiekowej, wówczas udział w programach aktywizujących rozpoczęły 1.522 osoby w wieku 50+, tj. 6,2% ogółu aktywizowanych w województwie.

Wykres 8. Bezrobotni powyżej 50 roku życia uczestniczący w aktywnych programach rynku pracy w latach 2005-2010

Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych

W latach 2005-2010 najwięcej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia uczestniczyło w programie prac interwencyjnych. Łącznie w ramach tej formy zatrudniono **4.343 osoby w wieku 50+**, tj. **25,1%** ogółu osób starszych aktywizowanych w tym okresie.

**Bezrobotni powyżej 50 roku życia uczestniczący w programie prac interwencyjnych
w latach 2005-2010**

Lata	Liczba osób, które rozpoczęły udział w programie	Liczba osób, które zakończyły udział w programie	Liczba osób, które podjęły pracę w trakcie lub po zakończeniu programu	Efektywność zatrudnieniowa w % (kol.4/kol.3)
1.	2.	3.	4.	5.
2005	740	603	313	51,9%
2006	815	664	436	65,7%
2007	821	833	601	72,1%
2008	685	757	442	58,4%
2009	632	593	433	73,0%
2010	650	575	414	72,0%

Średnia efektywność zatrudnieniowa prac interwencyjnych realizowanych w latach 2005-2010 wyniosła **65,6%**, co oznacza iż z grupy 4.025 osób powyżej 50 roku życia, które zakończyły udział w programie, **pracę podjęło 2.639 osób**. Przyjmuje się, iż osoba podjęła pracę, jeżeli w trakcie trwania lub w okresie do 3 miesięcy od czasu zakończenia udziału w programie wyrejestrowała się z ewidencji powiatowego urzędu pracy, lub jeżeli w okresie do 3 miesięcy od czasu zakończenia udziału w programie nie zarejestrowała się ponownie w powiatowym urzędzie pracy.

Zatrudnienie w ramach robót publicznych

Powiatowe urzędy pracy w latach 2005-2010 skierowały do udziału w programie robót publicznych **3.796 bezrobotnych w wieku 50+**, tj. **21,9%** ogółu osób starszych aktywizowanych w tym okresie.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia uczestniczący w programie robót publicznych w latach 2005-2010

Lata	Liczba osób, które rozpoczęły udział w programie	Liczba osób, które zakończyły udział w programie	Liczba osób, które podjęły pracę w trakcie lub po zakończeniu programu	Efektywność zatrudnieniowa w % (kol.4/kol.3)
1.	2.	3.	4.	5.
2005	237	228	51	22,4%
2006	323	332	94	28,3%
2007	441	411	143	34,8%
2008	539	547	246	45,0%
2009	905	808	352	43,6%
2010	1 351	1 292	568	44,0%

Udział w programie robót publicznych na przestrzeni lat 2005-2010 zakończyło 3.618 osób w wieku powyżej 50 lat. Z grupy tej **1.454 osoby podjęły pracę**, co daje **średnią efektywność zatrudnieniową** na poziomie **40,2%**.

Podjęcia działalności gospodarczej

Coraz więcej bezrobotnych zainteresowanych jest samozatrudnieniem, tendencja ta jest również widoczna w grupie osób starszych. Na przestrzeni lat 2005-2010 liczba pozostających bez pracy osób powyżej 50 roku życia, które skorzystały z dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej zwiększała się systematycznie (z 79 osób w 2005r. do 301 osób w 2010r.). Łącznie w latach 2005-2010 powiatowe urzędy pracy udzieliły wsparcia finansowego na otwarcie własnej firmy **920 osobom bezrobotnym w wieku 50+** (**5,3%** ogółu osób starszych aktywizowanych w tym okresie).

Podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego

W latach 2005-2010 powiatowe urzędy pracy zrefundowały pracodawcom koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla **989 bezrobotnych** w wieku powyżej 50 lat skierowanych na te miejsca pracy. O ile w 2005 roku w ramach tej formy zatrudniono 39 osób w wieku 50+, to w 2010 liczba aktywizowanych osób starszych wyniosła 327. Ta forma pomocy stanowiła **5,7%** aktywnych programów rynku pracy realizowanych w analizowanym okresie.

Staż u pracodawcy

Od 1 lutego 2009 roku powiatowe urzędy pracy mają możliwość kierowania osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia do odbycia stażu u pracodawcy przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy. W latach 2009-2010 w programie stażu uczestniczyło **1.520 osób w wieku 50+**.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia uczestniczący w programie stażu w latach 2009-2010

Lata	Liczba osób, które rozpoczęły udział w programie	Liczba osób, które zakończyły udział w programie	Liczba osób, które podjęły pracę w trakcie lub po zakończeniu programu	Efektywność zatrudnieniowa w % (kol.4/kol.3)
<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>
2009	510	332	187	56,3%
2010	1 010	899	440	48,9%

Udział w programie zakończyło 1.231 osób z analizowanej grupy wiekowej, a **627 osób uzyskało zatrudnienie**, co daje **średnią efektywność zatrudnieniową** na poziomie **50,9%**.

Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy

Od początku roku 2005 do końca stycznia 2009 roku z programu przygotowania zawodowego w miejscu pracy skorzystały **1.032 osoby w wieku powyżej 50 lat**.

Od 1 lutego 2009 roku *przygotowanie zawodowe w miejscu pracy* zostało zastąpione nową formą *przygotowaniem zawodowym dorosłych*, w ramach której do końca 2010 roku nie były aktywizowane osoby bezrobotne.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia uczestniczący w programie przygotowania zawodowego w miejscu pracy w latach 2005-2009

Lata	Liczba osób, które rozpoczęły udział w programie	Liczba osób, które zakończyły udział w programie	Liczba osób, które podjęły pracę w trakcie lub po zakończeniu programu	Efektywność zatrudnieniowa w % (kol.4/kol.3)
1.	2.	3.	4.	5.
2005	64	37	20	54,1%
2006	146	135	70	51,9%
2007	297	228	139	61,0%
2008	467	382	241	63,1%
styczeń 2009	58	151	88	58,3%

W analizowanym okresie z grupy 933 osób powyżej 50 roku życia, które zakończyły udział w przygotowaniu zawodowym, **zatrudnienie uzyskało 558 osób**. Średnia efektywność zatrudnieniowa wyniosła **59,8%**.

Prace społecznie użyteczne

Dane o realizacji prac społecznie użytecznych wykazywane są w statystyce rynku pracy od stycznia 2006 roku. W latach 2006-2010 do wykonywania prac społecznie

użytecznych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej powiatowe urzędy pracy skierowały **1.938 osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia**.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia uczestniczący w programie prac społecznie użytecznych w latach 2006-2010

Lata	Liczba osób, które rozpoczęły udział w programie	Liczba osób, które zakończyły udział w programie	Liczba osób, które podjęły pracę w trakcie lub po zakończeniu programu	Efektywność zatrudnieniowa w % (kol.4/kol.3)
<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>
2006	297	259	45	17,4%
2007	394	396	110	27,8%
2008	392	458	161	35,2%
2009	414	402	135	33,6%
2010	441	444	121	27,3%

Spośród osób w wieku 50+, które w analizowanym okresie zakończyły udział w pracach społecznie użytecznych, **pracę podjęły 572 osoby**, tj. **29,2%**.

Szkolenia

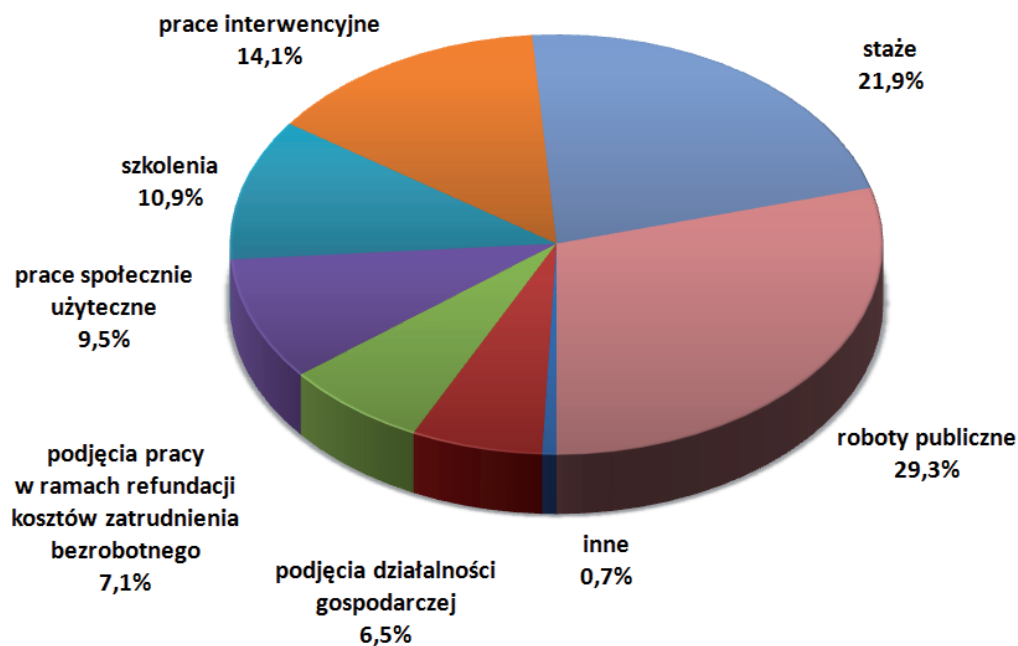
W latach 2005-2010 powiatowe urzędy pracy skierowały **2.400 osób w wieku powyżej 50 lat** na szkolenia, w celu uzyskania, uzupełnienia lub doskonalenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Uczestniczący w programie szkoleń stanowili **13,9%** ogółu osób starszych aktywizowanych w tym okresie.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia uczestniczący w programie szkoleń w latach 2005-2010

Lata	Liczba osób, które rozpoczęły udział w programie	Liczba osób, które zakończyły udział w programie	Liczba osób, które podjęły pracę w trakcie lub po zakończeniu programu	Efektywność zatrudnieniowa w % (kol.4/kol.3)
1.	2.	3.	4.	5.
2005	275	237	75	31,6%
2006	168	176	66	37,5%
2007	380	420	98	23,3%
2008	466	479	119	24,8%
2009	610	536	99	18,5%
2010	501	470	90	19,1%

Grupa bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat, którzy ukończyli szkolenia w latach 2005-2010 wyniosła 2.318 osób. **Pracę** w trakcie lub po ukończeniu szkolenia **podjęło 547 osób**, tj. **23,6%**.

**Wykres 9. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu realizowane
w grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2010r.**

5. PODSUMOWANIE

- Od lat systematycznie zmniejsza się liczba ludności województwa i kraju. Na koniec 2010 roku w świętokrzyskim mieszkało 1.266,0 tys. osób, tj. o 19,0 tys. mniej niż w końcu 2005 roku.
- Większość ludności województwa stanowiły osoby w wieku produkcyjnym - 63,6% (*w kraju - 64,4%*), w wieku przedprodukcyjnym - 18,1% (*w kraju - 18,7%*), a w wieku poprodukcyjnym - 18,3% (*w kraju - 16,9%*).
- Populacja osób pomiędzy 50 a 64 rokiem życia (kobiety 50-59 lat i mężczyźni 50-64 lata) w 2010 roku liczyła 233.032 osoby, co stanowiło 18,4% ogółu ludności województwa (*w kraju 17,9%*). Udział ludności w analizowanej grupie wiekowej od 2005 roku, kiedy wyniósł 16,3%, zwiększył się o 2,1 punktu procentowego.
- W 2010 roku udział ludności niemobilnej zawodowo (kobiety w wieku 45-59 lat i mężczyźni 45-64 lata) w ogólnej populacji województwa wyniósł 24,8% (w 2005 roku - 24,1%), zaś wśród osób w wieku produkcyjnym odsetek ludności niemobilnej zawodowo stanowił 39,0%.
- Według prognozy GUS na lata 2008 - 2035, ludności w wieku poprodukcyjnym znacznie znacząco przybywać tak w mieście, jak i na wsi. W mieście nastąpi zwiększenie liczebności o 44,5% w porównaniu do 2010 roku, zaś na obszarach wiejskich - o 59,6%.
- Jak wynika z BAEL, współczynnik aktywności zawodowej w województwie w IV kwartale 2010r. dla ludności w wieku 15 lat i więcej wyniósł 57,4% (*w kraju 55,8%*). Najwyższy wskaźnik odnotowano w grupach wiekowych: 35-44 lata (87,8%) i 45-54 lata (84,4%), natomiast najniższy wśród osób w wieku 55 lat i więcej (24,9%). W kraju dla ludności powyżej 50 roku życia analizowany współczynnik wyniósł 33,2%.

- Wskaźnik zatrudnienia w ostatnim kwartale 2010 roku dla ogółu wyniósł 50,7% (w kraju 50,6%). W grupie wiekowej 55 lat i więcej był jednym z najniższych (22,9%), najwyższy wskaźnik zatrudnienia cechował grupę 35-44-latków (79,4%) i 45-54-latków (77,5%). W kraju dla ludności powyżej 50 roku życia analizowany wskaźnik wyniósł 30,8%.
- Stopa bezrobocia w IV kwartale 2010 roku ukształtowała się na poziomie 11,7% (w kraju 9,3%) dla ludności w wieku 15 lat i więcej oraz 8,2% dla osób w wieku 45-54 lata, najniższa wystąpiła w grupie wiekowej 55 lat i więcej - 8,0%. W kraju analizowany wskaźnik dla osób powyżej 50 roku życia wyniósł 7,2%.
- Na koniec 2010 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa pozostawało 16.169 osób, które ukończyły 50 lat. Udział tej subpopulacji w strukturze bezrobotnych zwiększył się z 14,2% w 2005r. do 19,7% w 2010r.
- Większość zarejestrowanych w analizowanej grupie wiekowej stanowili mężczyźni (62,0%) oraz mieszkańcy miast (55,3%). Natomiast w populacji bezrobotnych ogółem przeważają kobiety (50,2%) i zamieszkali na wsi (54,7%).
- Bezrobotnych powyżej 50 roku życia charakteryzuje niekorzystna struktura, ze względu na wykształcenie oraz czas pozostawania bez pracy, w porównaniu do ogółu bezrobotnych. Na koniec 2010 roku:
 - 37,6% posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej, zaś zasadnicze zawodowe 34,3%. Łącznie obie grupy stanowiły 71,9% analizowanej populacji (analogiczny udział w ogółem wyniósł 50,6%),
 - 42,8% bezrobotnych poszukiwało pracy powyżej 12 miesięcy (wobec 30,7% w populacji bezrobotnych ogółem).
- Osoby powyżej 50 roku życia częściej posiadają długi staż pracy. Na koniec 2010 roku odsetek osób, które przepracowały powyżej 20 lat wynosił 45,5% (wśród bezrobotnych ogółem taki staż pracy posiadało 11,7%).

- Na przestrzeni 2010 roku zanotowano 17.259 nowo zarejestrowanych, którzy ukończyli 50 lat (o 8,9% więcej niż w 2009r. i o 52,2% więcej niż w 2005r.), wyłączono zaś z ewidencji 17.431 osób (o 16,6% więcej niż w 2009r. i o 76,4% więcej niż w 2005r.).
- Wskaźnik płynności rynku pracy w 2005 roku był znacznie niższy w grupie powyżej 50 roku życia (39,1%) niż w ogólnej populacji bezrobotnych (47,5%). Z biegiem lat te dysproporcje się wyrównywały, by w 2010 roku osiągnąć wartość 39,4% w grupie osób starszych i 39,7% w ogółem bezrobotnych.
- W 2010 roku pracę podjęło 6.802 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. o 2.362 więcej niż w roku 2005. Większość osób podejmowała pracę niesubsydiowaną, przy czym udział ten zmniejszał się sukcesywnie z 73,4% w 2005r. do 60,9% w 2010r.
- W latach 2005-2010 powiatowe urzędy pracy zaktywizowały ponad 17 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, w tym w ramach:
 - prac interwencyjnych - 4.343 osoby,
 - robót publicznych - 3.796 osób,
 - podjęć działalności gospodarczej - 920 osób,
 - podjęć pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego - 989 osób,
 - szkoleń - 2.400 osób,
 - staży - 1.520 bezrobotnych (w latach 2009-2010),
 - przygotowania zawodowego w miejscu pracy - 1.032 bezrobotnych (od 2005r. do końca stycznia 2009r.),
 - prac społecznie użytecznych - 1.938 osób.

TABLICA 1. LUDNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

stan na koniec grudnia 2010r.

Powiaty	Ogółem	wiek:							poprodukcyjny (pow. 60 roku życia kobiety i pow. 65 roku życia mężczyźni)
		przedprodukcyjny (do 17 roku życia)	produkcyjny (18 - 59 lat kobiety 18 - 64 lata mężczyźni)	z tego:			udział % (kol.5/kol.1)		
				mobilny (18 - 44 lata)	niemobilny (45 - 59 lat kobiety 45 - 64 lata mężczyźni)	w tym: 50 - 59 lat kobiety 50 - 64 lata mężczyźni			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	
Buski	72 917	13 097	45 114	27 527	17 587	13 122	24,1%	14 706	
Jędrzejowski	88 357	16 918	55 454	34 020	21 434	16 329	24,3%	15 985	
Kazimierski	34 828	5 979	21 716	13 354	8 362	6 094	24,0%	7 133	
Kielecki	202 753	42 564	130 637	84 355	46 282	32 887	22,8%	29 552	
m. Kielce	203 804	31 634	133 678	81 706	51 972	39 483	25,5%	38 492	
Konecki	82 679	14 937	52 060	31 353	20 707	15 389	25,0%	15 682	
Opatowski	55 114	10 237	34 578	20 844	13 734	10 109	24,9%	10 299	
Ostrowiecki	114 025	19 446	73 082	42 172	30 910	23 393	27,1%	21 497	
Pińczowski	40 945	7 291	25 264	15 038	10 226	7 613	25,0%	8 390	
Sandomierski	80 147	14 924	50 079	30 985	19 094	14 057	23,8%	15 144	
Skarżyski	77 876	12 581	49 885	28 897	20 988	15 934	27,0%	15 410	
Starachowicki	92 982	16 606	58 151	34 737	23 414	17 285	25,2%	18 225	
Staszowski	73 125	14 509	46 218	28 303	17 915	13 216	24,5%	12 398	
Włoszczowski	46 462	9 098	28 760	17 778	10 982	8 121	23,6%	8 604	
Świętokrzyskie	1 266 014	229 821	804 676	491 069	313 607	233 032	24,8%	231 517	

Źródło: Urząd Statystyczny w Kielcach

**TABLICA 2. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA
WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

stan na koniec grudnia 2010r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym powyżej 50 roku życia	udział %
0	1	2	3
Dolnośląskie	150 282	40 834	27,2
Kujawsko - Pomorskie	139 401	27 100	19,4
Lubelskie	119 709	21 218	17,7
Lubuskie	59 225	13 851	23,4
Łódzkie	131 617	33 487	25,4
Małopolskie	142 221	24 608	17,3
Mazowieckie	238 341	56 024	23,5
Opolskie	48 775	11 815	24,2
Podkarpackie	142 263	22 855	16,1
Podlaskie	63 761	14 229	22,3
Pomorskie	104 694	22 541	21,5
Śląskie	181 198	41 526	22,9
Świętokrzyskie	82 141	16 169	19,7
Warmińsko - Mazurskie	105 942	22 038	20,8
Wielkopolskie	135 172	25 742	19,0
Zachodniopomorskie	109 964	27 637	25,1
POLSKA	1 954 706	421 674	21,6

**TABLICA 3. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA
W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM**

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych wg stanu na 31.12.2010r.		
	Ogółem	w tym powyżej 50 roku życia	
		osoby	udział %
0	1	2	3
m. Kielce	11 438	2 902	25,4
Skarżyski	7 316	1 791	24,5
Starachowicki	6 741	1 571	23,3
POLSKA	1 954 706	421 674	21,6
Ostrowiecki	8 708	1 835	21,1
Konecki	7 070	1 479	20,9
Świętokrzyskie	82 141	16 169	19,7
Włoszczowski	3 049	587	19,3
Jędrzejowski	4 871	849	17,4
Opatowski	4 746	812	17,1
Pińczowski	1 657	278	16,8
Kielecki	13 261	2 140	16,1
Buski	3 305	488	14,8
Sandomierski	4 295	637	14,8
Staszowski	3 773	542	14,4
Kazimierski	1 911	258	13,5

**TABLICA 4. BEZROBOTNE KOBIETY I BEZROBOTNI MĘŻCZYŹNI
POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW**

stan na koniec grudnia 2010r.

Wyszczególnienie	Bezrobotne kobiety	Bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia	Udział %	Bezrobotni mężczyźni	Bezrobotni mężczyźni powyżej 50 roku życia	Udział %
0	1	2	3	4	5	6
Buski	1 533	136	8,9	1 772	352	19,9
Jędrzejowski	2 772	358	12,9	2 099	491	23,4
Kazimierski	925	85	9,2	986	173	17,5
Kielecki	6 584	750	11,4	6 677	1 390	20,8
m. Kielce	5 590	1 154	20,6	5 848	1 748	29,9
Konecki	3 589	591	16,5	3 481	888	25,5
Opatowski	2 220	278	12,5	2 526	534	21,1
Ostrowiecki	4 594	742	16,2	4 114	1 093	26,6
Pińczowski	885	95	10,7	772	183	23,7
Sandomierski	2 120	202	9,5	2 175	435	20,0
Skarżyski	3 567	742	20,8	3 749	1 049	28,0
Starachowicki	3 227	585	18,1	3 514	986	28,1
Staszowski	1 884	184	9,8	1 889	358	19,0
Włoszczowski	1 709	242	14,2	1 340	345	25,7
Świętokrzyskie	41 199	6 144	14,9	40 942	10 025	24,5
POLSKA	1 014 792	169 458	16,7	939 914	252 216	26,8

TABLICA 5. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 2005 - 2010

Powiaty	Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia wg stanu na koniec roku						Wzrost / spadek liczby bezrobotnych w porównaniu do:			
							2005 roku		2009 roku	
	2005r. 1	2006r. 2	2007r. 3	2008r. 4	2009r. 5	2010r. 6	w liczbach bezwzględnych 7	w % 8	w liczbach bezwzględnych 9	w % 10
0										
Buski	488	512	522	537	521	488	0	0,0%	-33	-6,3%
Jędrzejowski	890	830	807	797	847	849	-41	-4,6%	2	0,2%
Kazimierski	232	238	237	224	270	258	26	11,2%	-12	-4,4%
Kielecki	2 424	2 395	2 393	2 510	2 426	2 140	-284	-11,7%	-286	-11,8%
m. Kielce	2 904	2 874	2 785	2 838	2 949	2 902	-2	-0,1%	-47	-1,6%
Konecki	1 745	1 826	1 708	1 752	1 480	1 479	-266	-15,2%	-1	-0,1%
Opatowski	641	686	698	725	807	812	171	26,7%	5	0,6%
Ostrowiecki	1 834	1 766	1 687	1 480	1 862	1 835	1	0,1%	-27	-1,5%
Pińczowski	381	362	334	277	283	278	-103	-27,0%	-5	-1,8%
Sandomierski	715	747	738	570	631	637	-78	-10,9%	6	1,0%
Skarżyski	1 556	1 597	1 629	1 460	1 676	1 791	235	15,1%	115	6,9%
Starachowicki	1 546	1 374	1 254	1 164	1 501	1 571	25	1,6%	70	4,7%
Staszowski	648	711	687	539	543	542	-106	-16,4%	-1	-0,2%
Włoszczowski	659	622	584	565	545	587	-72	-10,9%	42	7,7%
WOJEWÓDZTWO	16 663	16 540	16 063	15 438	16 341	16 169	-494	-3,0%	-172	-1,1%

**TABLICA 6. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA ZAMIESZKALI NA WSI I W MIEŚCIE
WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 2005 - 2010**

stan na koniec grudnia

Powiaty	Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia											
	zamieszkałych na wsi						zamieszkałych w mieście					
	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Buski	291	307	314	327	326	302	197	205	208	210	195	186
Jędrzejowski	422	393	385	382	436	437	468	437	422	415	411	412
Kazimierski	130	125	137	135	149	146	102	113	100	89	121	112
Kielecki	2 196	2 165	2 170	2 262	2 161	1 932	228	230	223	248	265	208
m. Kielce	-	-	-	-	-	-	2 904	2 874	2 785	2 838	2 949	2 902
Konecki	1 167	1 210	1 129	1 176	975	1 030	578	616	579	576	505	449
Opatowski	441	468	487	518	578	594	200	218	211	207	229	218
Ostrowiecki	483	482	472	399	494	471	1 351	1 284	1 215	1 081	1 368	1 364
Pińczowski	180	186	175	144	140	143	201	176	159	133	143	135
Sandomierski	398	426	431	323	341	340	317	321	307	247	290	297
Skarżyski	441	427	486	438	501	548	1 115	1 170	1 143	1 022	1 175	1 243
Starachowicki	548	463	416	357	449	504	998	911	838	807	1 052	1 067
Staszowski	413	462	453	350	332	349	235	249	234	189	211	193
Włoszczowski	482	447	420	429	412	437	177	175	164	136	133	150
WOJEWÓDZTWO	7 592	7 561	7 475	7 240	7 294	7 233	9 071	8 979	8 588	8 198	9 047	8 936

**TABLICA 7. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA Z PRAWEM I BEZ PRAWA DO ZASIŁKU
WEDŁUG POWIATÓW**

stan na koniec grudnia 2010r.

Lp.	Powiat	stan na koniec grudnia 2010r.			
		1	2	3	4
		Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia z prawem do zasiłku	Procentowy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia bez prawa do zasiłku	Procentowy udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych powyżej 50 roku życia
0					
1	Buski	100	20,5%	388	79,5%
2	Jędrzejowski	150	17,7%	699	82,3%
3	Kazimierski	32	12,4%	226	87,6%
4	Kielecki	557	26,0%	1 583	74,0%
5	m. Kielce	522	18,0%	2 380	82,0%
6	Konecki	484	32,7%	995	67,3%
7	Opatowski	65	8,0%	747	92,0%
8	Ostrowiecki	433	23,6%	1 402	76,4%
9	Pińczowski	44	15,8%	234	84,2%
10	Sandomierski	78	12,2%	559	87,8%
11	Skarżyski	479	26,7%	1 312	73,3%
12	Starachowicki	421	26,8%	1 150	73,2%
13	Staszowski	151	27,9%	391	72,1%
14	Włoszczowski	112	19,1%	475	80,9%
	Woj. świętokrzyskie	3 628	22,4%	12 541	77,6%
	Kraj	97 445	23,1%	324 229	76,9%

**TABLICA 8. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA
ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI W 2010 ROKU**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Kwartaly				w %
		I	II	III	IV	
		w liczbach bezwzględnych				
2010r.						
Nowo zarejestrowani bezrobotni - "napływ"	17 259	4 630	3 707	4 082	4 840	100,0%
z tego powracający do rejestracji :						
- po raz pierwszy	1 919	603	426	500	390	11,1%
- po raz kolejny (od 1990r.)	15 340	4 027	3 281	3 582	4 450	88,9%
w tym powracający do rejestracji :						
- po pracach interwencyjnych	286	47	46	94	99	1,7%
- po robotach publicznych	628	84	44	164	336	3,6%
- po stażu	1 023	255	145	297	326	5,9%
- po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0,0%
- po szkoleniu	489	29	178	167	115	2,8%
- po pracach społecznie użytecznych	365	50	74	85	156	2,1%
- po zakończeniu indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub kontraktu socjalnego	31	11	8	9	3	0,2%
Wyrejestrowani bezrobotni - "odpływ"	17 431	3 381	5 288	4 750	4 012	100,0%
z powodu :						
- podjęcia pracy	6 802	959	2 372	1 928	1 543	39,0%
z tego :						
- <i>pracy niesubsydiowanej</i>	4 142	664	1 303	1 167	1 008	23,8%
w tym: pracy sezonowej	76	12	37	16	11	0,4%
- <i>pracy subsydiowanej</i>	2 660	295	1 069	761	535	15,2%
w tym:						
- prac interwencyjnych	650	114	249	117	170	3,7%
- robót publicznych	1 351	124	577	479	171	7,7%
- podjęcia działalności gospodarczej	301	20	129	74	78	1,7%
- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	327	29	103	87	108	1,9%
- inne	31	8	11	4	8	0,2%
- rozpoczęcia szkolenia	501	88	173	151	89	2,9%
- rozpoczęcia stażu	1 010	254	280	199	277	5,8%
- rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	0	0	0	0	0	0,0%
- rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	441	169	138	86	48	2,5%
- rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	58	8	14	31	5	0,3%
- odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia proponycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	877	158	223	263	233	5,0%
- nie potwierdzenia gotowości do pracy	3 267	663	873	955	776	18,8%
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	1 269	336	376	301	256	7,3%
- podjęcia nauki	0	0	0	0	0	0,0%
- ukończenia 60/65 lat	240	58	75	52	55	1,4%
- nabycia praw emerytalnych lub rentowych	457	83	87	77	210	2,6%
- nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	642	132	147	238	125	3,7%
- z innych przyczyn	1 867	473	530	469	395	10,7%

**TABLICA 9. REJESTROWANE BEZROBOCIE WŚRÓD OSÓB
POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA
"NAPŁYW", "ODPŁYW" ORAZ PODJĘCIA PRACY**

Okresy	Bezrobotni nowo zarejestrowani "napływ"	w tym kobiety	Bezrobotni wyrejestrowani "odpływ"	w tym		Wskaźnik płynności ryнку pracy (5:1)* 100%
				kobiety	podjęcia pracy	
0	1	2	3	4	5	6
2010 rok	17 259	6 565	17 431	6 692	6 802	39,4
I kwartał	4 630	1 709	3 381	1 492	959	20,7
styczeń	1 943	723	910	407	245	12,6
luty	1 318	475	1 021	492	271	20,6
marzec	1 369	511	1 450	593	443	32,4
II kwartał	3 707	1 425	5 288	1 876	2 372	64,0
kwiecień	1 277	458	2 123	721	1 053	82,5
maj	1 226	477	1 603	566	666	54,3
czerwiec	1 204	490	1 562	589	653	54,2
III kwartał	4 082	1 719	4 750	1 763	1 928	47,2
lipiec	1 392	593	1 654	588	759	54,5
sierpień	1 203	508	1 522	566	545	45,3
wrzesień	1 487	618	1 574	609	624	42,0
IV kwartał	4 840	1 712	4 012	1 561	1 543	31,9
październik	1 482	603	1 598	594	694	46,8
listopad	1 466	517	1 264	493	450	30,7
grudzień	1 892	592	1 150	474	399	21,1

**TABLICA 10. "NAPŁYW" I "ODPŁYW" BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA,
W TYM OSOBY KTÓRE PODJĘŁY PRACĘ WEDŁUG POWIATÓW**

Powiat	Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ)	Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ)	w tym osoby, które podjęły pracę	Wskaźnik płynności ryнку pracy (3:1)* 100%
	2010r.			
0	1	2	3	4
WOJEWÓDZTWO	17 259	17 431	6 802	39,4
Buski	506	539	203	40,1
Jędrzejowski	755	753	354	46,9
Kazimierski	214	226	67	31,3
Kielecki	2 728	3 014	1 044	38,3
m. Kielce	2 714	2 761	763	28,1
Konecki	1 777	1 778	919	51,7
Opatowski	611	606	159	26,0
Ostrowiecki	2 038	2 065	793	38,9
Pińczowski	238	243	82	34,5
Sandomierski	597	591	238	39,9
Skarżyski	2 079	1 964	788	37,9
Starachowicki	1 600	1 530	719	44,9
Staszowski	838	839	458	54,7
Włoszczowski	564	522	215	38,1

TABLICA 11. "NAPŁYW" BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 2005 - 2010

Powiaty	Nowo zarejestrowani bezrobotni powyżej 50 roku życia w roku:						Udział % do ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych w roku:					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0												
Buski	321	345	337	357	456	506	8,0%	8,9%	9,3%	9,5%	9,8%	9,9%
Jędrzejowski	493	504	596	603	722	755	9,6%	10,2%	12,7%	12,5%	12,7%	12,8%
Kazimierski	129	150	147	136	192	214	7,5%	9,0%	10,2%	8,9%	9,9%	9,4%
Kielecki	1 626	1 536	1 663	1 730	2 244	2 728	10,0%	10,0%	11,2%	11,2%	11,1%	11,4%
m. Kielce	2 117	2 022	2 120	2 103	2 629	2 714	13,1%	13,7%	15,5%	16,1%	15,4%	16,3%
Konecki	1 125	1 244	1 307	1 482	1 531	1 777	12,2%	13,5%	14,4%	15,7%	14,8%	16,6%
Opatowski	369	398	407	427	528	611	8,3%	8,3%	9,2%	9,2%	9,2%	10,3%
Ostrowiecki	1 449	1 405	1 488	1 708	2 147	2 038	11,9%	11,9%	13,3%	14,4%	14,9%	16,3%
Pińczowski	237	252	289	263	255	238	10,2%	11,8%	13,5%	13,1%	12,0%	10,9%
Sandomierski	383	405	417	497	567	597	7,8%	8,6%	8,6%	9,8%	9,2%	10,0%
Skarżyski	1 056	1 050	1 226	1 484	1 798	2 079	11,9%	12,1%	14,4%	15,4%	16,4%	18,3%
Starachowicki	1 237	1 183	1 223	1 280	1 557	1 600	12,6%	12,3%	13,6%	14,0%	15,2%	15,3%
Staszowski	457	466	493	586	715	838	7,7%	8,1%	8,7%	10,0%	9,8%	10,9%
Włoszczowski	342	348	375	390	511	564	9,3%	9,8%	11,5%	11,0%	11,3%	12,8%
WOJEWÓDZTWO	11 341	11 308	12 088	13 046	15 852	17 259	10,8%	11,2%	12,5%	13,1%	13,1%	13,8%

TABLICA 12. "ODPŁYW" BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 2005 - 2010

Powiaty	Wyrejestrowani bezrobotni powyżej 50 roku życia w roku:						Udział % do ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych w roku:					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Buski	265	321	327	342	472	539	6,4%	7,3%	7,8%	9,1%	10,2%	10,8%
Jędrzejowski	378	564	619	613	672	753	7,4%	9,1%	10,6%	12,1%	12,6%	13,3%
Kazimierski	107	144	148	149	146	226	5,6%	8,1%	8,7%	8,9%	8,6%	9,9%
Kielecki	1 344	1 565	1 665	1 613	2 328	3 014	7,6%	8,4%	9,6%	10,5%	11,2%	12,4%
m. Kielce	1 941	2 052	2 209	2 050	2 518	2 761	11,1%	11,8%	14,1%	15,4%	15,5%	16,7%
Konecki	1 049	1 163	1 425	1 438	1 803	1 778	10,2%	10,8%	13,5%	14,7%	16,0%	16,6%
Opatowski	274	353	395	400	446	606	5,9%	6,9%	8,0%	8,5%	9,3%	9,1%
Ostrowiecki	1 320	1 473	1 567	1 915	1 765	2 065	9,7%	10,9%	12,1%	14,5%	14,4%	15,6%
Pińczowski	158	271	317	320	249	243	6,4%	9,6%	11,7%	14,4%	12,0%	11,3%
Sandomierski	314	373	426	665	506	591	6,0%	6,6%	7,8%	11,0%	8,9%	9,8%
Skarżyski	949	1 009	1 194	1 653	1 582	1 964	9,9%	10,3%	12,6%	15,1%	15,4%	17,4%
Starachowicki	1 134	1 355	1 343	1 370	1 220	1 530	10,6%	11,3%	12,4%	15,2%	14,1%	14,3%
Staszowski	344	403	517	734	711	839	5,4%	6,3%	7,9%	11,1%	10,3%	10,7%
Włoszczowski	305	385	413	409	531	522	7,3%	8,5%	10,0%	11,0%	11,8%	12,0%
WOJEWÓDZTWO	9 882	11 431	12 565	13 671	14 949	17 431	8,7%	9,6%	11,2%	13,0%	13,0%	13,8%

**TABLICA 13. REJESTROWANE BEZROBOCIE WŚRÓD OSÓB
POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW**

Powiat	Bezrobotni nowo zarejestrowani powyżej 50 roku życia (napływ) w 2010r.	Bezrobotni wyrejestrowani powyżej 50 roku życia (odpływ) w 2010r.	Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg stanu na:			
			31.12.2009r.		31.12.2010r.	
			liczba bezrobotnych	udział % do ogółu bezrobot.	liczba bezrobotnych	udział % do ogółu bezrobot.
0	1	2	3	4	5	6
Buski	506	539	521	16,2%	488	14,8%
Jędrzejowski	755	753	847	18,3%	849	17,4%
Kazimierski	214	226	270	14,1%	258	13,5%
Kielecki	2 728	3 014	2 426	17,8%	2 140	16,1%
m. Kielce	2 714	2 761	2 949	26,1%	2 902	25,4%
Konecki	1 777	1 778	1 480	20,9%	1 479	20,9%
Opatowski	611	606	807	14,8%	812	17,1%
Ostrowiecki	2 038	2 065	1 862	19,7%	1 835	21,1%
Pińczowski	238	243	283	17,4%	278	16,8%
Sandomierski	597	591	631	14,5%	637	14,8%
Skarżyski	2 079	1 964	1 676	23,1%	1 791	24,5%
Starachowicki	1 600	1 530	1 501	21,5%	1 571	23,3%
Staszowski	838	839	543	13,8%	542	14,4%
Włoszczowski	564	522	545	18,0%	587	19,3%
RAZEM	17 259	17 431	16 341	19,5%	16 169	19,7%

**TABLICA 14. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**

stan na koniec grudnia

Wyszczególnienie	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	z tego z wykształceniem:				
		wyższym	policealnym i średnim zawodowym	średnim ogólno- kształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym i poniżej
2005r.	16 663	424	2 898	924	4 563	7 854
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>2,5%</i>	<i>17,4%</i>	<i>5,6%</i>	<i>27,4%</i>	<i>47,1%</i>
2006r.	16 540	436	2 939	917	4 725	7 523
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>2,6%</i>	<i>17,8%</i>	<i>5,5%</i>	<i>28,6%</i>	<i>45,5%</i>
2007r.	16 063	422	2 890	942	4 759	7 050
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>2,6%</i>	<i>18,0%</i>	<i>5,9%</i>	<i>29,6%</i>	<i>43,9%</i>
2008r.	15 438	410	2 880	906	4 744	6 498
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>2,7%</i>	<i>18,6%</i>	<i>5,9%</i>	<i>30,7%</i>	<i>42,1%</i>
2009r.	16 341	448	3 207	878	5 425	6 383
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>2,7%</i>	<i>19,6%</i>	<i>5,4%</i>	<i>33,2%</i>	<i>39,1%</i>
2010r.	16 169	479	3 211	851	5 555	6 073
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>3,0%</i>	<i>19,8%</i>	<i>5,3%</i>	<i>34,3%</i>	<i>37,6%</i>

TABLICA 15. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG STAŻU PRACY

stan na koniec grudnia

Wyszczególnienie	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	z tego ze stażem pracy :						
		do 1 roku	1 - 5 lat	5 - 10 lat	10 - 20 lat	20 - 30 lat	30 lat i więcej	bez stażu
2005r.	16 663	1 426	1 457	1 395	3 437	6 043	1 363	1 542
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>8,6%</i>	<i>8,7%</i>	<i>8,4%</i>	<i>20,6%</i>	<i>36,3%</i>	<i>8,2%</i>	<i>9,2%</i>
2006r.	16 540	1 398	1 462	1 399	3 579	5 805	1 345	1 552
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>8,5%</i>	<i>8,8%</i>	<i>8,5%</i>	<i>21,6%</i>	<i>35,1%</i>	<i>8,1%</i>	<i>9,4%</i>
2007r.	16 063	1 335	1 446	1 437	3 609	5 236	1 422	1 578
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>8,3%</i>	<i>9,0%</i>	<i>8,9%</i>	<i>22,5%</i>	<i>32,6%</i>	<i>8,9%</i>	<i>9,8%</i>
2008r.	15 438	1 212	1 324	1 355	3 666	5 005	1 405	1 471
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>7,9%</i>	<i>8,6%</i>	<i>8,8%</i>	<i>23,7%</i>	<i>32,4%</i>	<i>9,1%</i>	<i>9,5%</i>
2009r.	16 341	1 116	1 299	1 380	3 925	5 491	1 929	1 201
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>6,8%</i>	<i>8,0%</i>	<i>8,4%</i>	<i>24,0%</i>	<i>33,6%</i>	<i>11,8%</i>	<i>7,4%</i>
2010r.	16 169	1 069	1 273	1 395	4 004	5 403	1 963	1 062
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>6,6%</i>	<i>7,9%</i>	<i>8,6%</i>	<i>24,8%</i>	<i>33,4%</i>	<i>12,1%</i>	<i>6,6%</i>

**TABLICA 16. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY**

stan na koniec grudnia

Wyszczególnienie	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	z tego wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach:					
		do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	powyżej 24
2005r.	16 663	741	1 416	1 301	2 021	2 602	8 582
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>4,5%</i>	<i>8,5%</i>	<i>7,8%</i>	<i>12,1%</i>	<i>15,6%</i>	<i>51,5%</i>
2006r.	16 540	734	1 511	1 338	1 979	2 331	8 647
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>4,4%</i>	<i>9,1%</i>	<i>8,1%</i>	<i>12,0%</i>	<i>14,1%</i>	<i>52,3%</i>
2007r.	16 063	999	1 653	1 432	1 828	2 119	8 032
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>6,2%</i>	<i>10,3%</i>	<i>8,9%</i>	<i>11,4%</i>	<i>13,2%</i>	<i>50,0%</i>
2008r.	15 438	1 102	1 978	1 447	1 977	2 194	6 740
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>7,1%</i>	<i>12,8%</i>	<i>9,4%</i>	<i>12,8%</i>	<i>14,2%</i>	<i>43,7%</i>
2009r.	16 341	1 219	2 511	2 142	3 000	2 470	4 999
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>7,5%</i>	<i>15,4%</i>	<i>13,1%</i>	<i>18,4%</i>	<i>15,1%</i>	<i>30,6%</i>
2010r.	16 169	1 465	2 487	2 231	3 056	3 015	3 915
<i>udział %</i>	<i>100,0%</i>	<i>9,1%</i>	<i>15,4%</i>	<i>13,8%</i>	<i>18,9%</i>	<i>18,6%</i>	<i>24,2%</i>

TABLICA 17. POZIOM WYKSZTAŁCENIA BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW

stan na koniec roku

Wykształcenie		WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiaty														
			Buski	Jędrze- jowski	Kazimierski	Kielecki	Miasto Kielce	Konecki	Opato- wski	Ostro- wiecki	Pińczo- wski	Sando- mierski	Skarżyski	Staracho- wicki	Staszo- wski	Włosz- czowski	
RAZEM	2005r.	16 663	488	890	232	2 424	2 904	1 745	641	1 834	381	715	1 556	1 546	648	659	
	2008r.	15 438	537	797	224	2 510	2 838	1 752	725	1 480	277	570	1 460	1 164	539	565	
	2010r.	16 169	488	849	258	2 140	2 902	1 479	812	1 835	278	637	1 791	1 571	542	587	
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
wyższe	2005r.	424	12	16	5	25	176	23	2	58	7	14	50	30	3	3	
	2008r.	410	6	8	1	27	189	20	3	38	5	20	46	32	5	10	
	2010r.	479	9	13	3	29	215	23	7	45	4	22	61	34	9	5	
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	3,0%	1,8%	1,5%	1,2%	1,4%	7,4%	1,6%	0,9%	2,4%	1,4%	3,5%	3,4%	2,2%	1,7%	0,9%	
policealne i średnie zawodowe	2005r.	2 898	80	133	28	243	838	236	67	316	71	118	319	296	90	63	
	2008r.	2 880	84	118	27	315	842	259	87	285	52	93	317	261	69	71	
	2010r.	3 211	81	144	47	287	817	225	87	383	53	122	416	371	88	90	
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	19,8%	16,6%	17,0%	18,2%	13,4%	28,1%	15,2%	10,7%	20,9%	19,1%	19,1%	23,2%	23,6%	16,2%	15,3%	
średnie ogóln- kształtące	2005r.	924	18	58	7	78	237	85	27	117	27	45	79	94	27	25	
	2008r.	906	22	60	11	94	268	102	30	87	26	36	69	52	20	29	
	2010r.	851	21	56	8	75	231	86	32	106	19	30	92	65	12	18	
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	5,3%	4,3%	6,6%	3,1%	3,5%	8,0%	5,8%	3,9%	5,8%	6,8%	4,7%	5,1%	4,1%	2,2%	3,1%	

TABLICA 17. POZIOM WYKSZTAŁCENIA BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW

stan na koniec roku			Powiaty														c.d.
Wykształcenie		WOJEWÓDZTWO RAZEM	Buski	Jędrze- jowski	Kazimierski	Kielecki	Miasto Kielce	Konecki	Opato- wski	Ostro- wiecki	Pińczo- wski	Sando- mierski	Skarżyski	Staracho- wicki	Staszo- wski	Włosz- czowski	
zasadnicze zawodowe	2005r.	4 563	130	204	70	616	759	442	222	512	96	213	562	413	169	155	
	2008r.	4 744	178	208	78	748	763	511	237	459	87	188	567	383	185	152	
	2010r.	5 555	159	249	86	801	900	518	281	620	104	221	709	523	200	184	
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	34,3%	32,6%	29,3%	33,3%	37,4%	31,0%	35,0%	34,6%	33,8%	37,4%	34,7%	39,6%	33,3%	36,9%	31,3%	
gimnazjalne i poniżej	2005r.	7 854	248	479	122	1 462	894	959	323	831	180	325	546	713	359	413	
	2008r.	6 498	247	403	107	1 326	776	860	368	611	107	233	461	436	260	303	
	2010r.	6 073	218	387	114	948	739	627	405	681	98	242	513	578	233	290	
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	37,6%	44,7%	45,6%	44,2%	44,3%	25,5%	42,4%	49,9%	37,1%	35,3%	38,0%	28,7%	36,8%	43,0%	49,4%	

TABLICA 18. STAŻ PRACY BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW
stan na koniec roku

Staż pracy w latach		WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiaty													
			Buski	Jędrzejowski	Kazimierski	Kielecki	Miasto Kielece	Konecki	Opato-wski	Ostro-wiecki	Pińczowski	Sandomierski	Skarżyski	Starachowicki	Staszowski	Włoszczowski
RAZEM	2005r.	16 663	488	890	232	2 424	2 904	1 745	641	1 834	381	715	1 556	1 546	648	659
	2008r.	15 438	537	797	224	2 510	2 838	1 752	725	1 480	277	570	1 460	1 164	539	565
	2010r.	16 169	488	849	258	2 140	2 902	1 479	812	1 835	278	637	1 791	1 571	542	587
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
do 1 roku	2005r.	1 426	20	47	12	209	273	107	47	208	16	54	100	176	63	94
	2008r.	1 212	24	43	11	228	263	110	50	147	10	43	84	96	46	57
	2010r.	1 069	20	32	11	156	242	65	54	131	8	56	85	114	36	59
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	6,6%	4,1%	3,8%	4,3%	7,3%	8,3%	4,4%	6,7%	7,1%	2,9%	8,8%	4,7%	7,3%	6,7%	10,1%
1 - 5	2005r.	1 457	25	84	21	187	236	156	86	172	38	80	138	105	62	67
	2008r.	1 324	38	81	24	170	246	147	101	117	21	68	127	79	43	62
	2010r.	1 273	34	84	21	169	223	107	109	151	19	59	121	83	37	56
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	7,9%	7,0%	9,9%	8,1%	7,9%	7,7%	7,2%	13,4%	8,2%	6,8%	9,3%	6,8%	5,3%	6,8%	9,5%
5 - 10	2005r.	1 395	38	82	29	198	187	165	75	143	41	74	128	113	56	66
	2008r.	1 355	41	86	28	205	212	172	89	111	30	55	130	97	47	52
	2010r.	1 395	33	87	34	200	200	150	79	148	27	69	142	124	51	51
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	8,6%	6,8%	10,2%	13,2%	9,4%	6,9%	10,1%	9,7%	8,1%	9,7%	10,8%	7,9%	7,9%	9,4%	8,7%

TABLICA 18. STAŻ PRACY BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW
stan na koniec roku

Staż pracy w latach		WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiaty													
			Buski	Jędrze- jowski	Kazimierski	Kielecki	Miasto Kielce	Konecki	Opato- wski	Ostro- wiecki	Pińczo- wski	Sando- mierski	Skarżyski	Staracho- wicki	Staszo- wski	Włosz- czowski
10 - 20	2005r.	3 437	162	199	49	449	441	408	144	383	102	142	325	354	144	135
	2008r.	3 666	159	216	52	569	522	506	172	357	67	131	369	302	127	117
	2010r.	4 004	132	234	54	524	608	433	210	449	71	172	459	405	135	118
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	24,8%	27,1%	27,6%	20,9%	24,5%	21,0%	29,3%	25,9%	24,5%	25,6%	27,0%	25,6%	25,8%	24,9%	20,1%
20 - 30	2005r.	6 043	160	359	66	835	1 105	662	183	673	112	194	641	642	230	181
	2008r.	5 005	164	253	47	739	955	579	187	514	92	158	543	455	172	147
	2010r.	5 403	150	271	53	687	1 029	505	205	648	94	160	632	623	178	168
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	33,4%	30,7%	31,9%	20,5%	32,1%	35,5%	34,2%	25,2%	35,3%	33,8%	25,1%	35,3%	39,6%	32,8%	28,6%
30 lat i więcej	2005r.	1 363	55	60	16	190	338	82	36	175	31	60	139	97	40	44
	2008r.	1 405	60	70	17	187	315	102	39	175	29	43	132	106	63	67
	2010r.	1 963	70	85	33	232	370	151	51	263	39	48	284	185	71	81
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	12,1%	14,3%	10,0%	12,8%	10,8%	12,7%	10,2%	6,3%	14,3%	14,0%	7,5%	15,9%	11,8%	13,1%	13,8%
bez stażu	2005r.	1 542	28	59	39	356	324	165	70	80	41	111	85	59	53	72
	2008r.	1 471	51	48	45	412	325	136	87	59	28	72	75	29	41	63
	2010r.	1 062	49	56	52	172	230	68	104	45	20	73	68	37	34	54
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	6,6%	10,0%	6,6%	20,2%	8,0%	7,9%	4,6%	12,8%	2,5%	7,2%	11,5%	3,8%	2,3%	6,3%	9,2%

TABLICA 19. CZAS OCZEKIWANIA NA PRACĘ BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW
stan na koniec roku

Czas pozostawiania bez pracy w miesiącach		WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiaty													
			Buski	Jędrze- jowski	Kazimierski	Kielecki	Miasto Kielce	Konecki	Opato- wski	Ostro- wiecki	Pińczo- wski	Sando- mierski	Skarżyski	Staracho- wicki	Staszo- wski	Włosz- czowski
RAZEM	2005r.	16 663	488	890	232	2 424	2 904	1 745	641	1 834	381	715	1 556	1 546	648	659
	2008r.	15 438	537	797	224	2 510	2 838	1 752	725	1 480	277	570	1 460	1 164	539	565
	2010r.	16 169	488	849	258	2 140	2 902	1 479	812	1 835	278	637	1 791	1 571	542	587
	----- Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
do 1 miesiąca	2005r.	741	23	38	7	124	115	50	19	122	18	14	77	82	33	19
	2008r.	1 102	34	66	10	156	169	110	39	145	34	50	93	93	77	26
	2010r.	1 465	57	64	17	249	189	135	61	189	18	54	140	144	99	49
	----- Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	9,1%	11,7%	7,5%	6,6%	11,6%	6,5%	9,1%	7,5%	10,3%	6,5%	8,5%	7,8%	9,2%	18,3%	8,4%
1 - 3	2005r.	1 416	50	57	22	190	250	163	51	154	29	51	148	142	56	53
	2008r.	1 978	64	92	15	243	329	224	76	242	40	90	243	177	90	53
	2010r.	2 487	76	92	30	394	383	248	125	292	41	82	328	220	97	79
	----- Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	15,4%	15,6%	10,8%	11,6%	18,4%	13,2%	16,8%	15,4%	15,9%	14,7%	12,9%	18,3%	14,0%	17,9%	13,5%
3 - 6	2005r.	1 301	36	53	19	186	269	119	28	195	20	51	118	123	50	34
	2008r.	1 447	39	69	17	182	227	138	57	203	29	51	185	159	48	43
	2010r.	2 231	73	89	36	341	417	234	63	231	42	81	316	160	75	73
	----- Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	13,8%	15,0%	10,5%	14,0%	15,9%	14,4%	15,8%	7,8%	12,6%	15,1%	12,7%	17,6%	10,2%	13,8%	12,4%

TABLICA 19. CZAS OCZEKIWANIA NA PRACĘ BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW

stan na koniec roku

c.d.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach		WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiaty													
			Buski	Jędrze- jowski	Kazimierski	Kielecki	Miasto Kielce	Konecki	Opato- wski	Ostro- wiecki	Pińczo- wski	Sando- mierski	Skarżyski	Staracho- wicki	Stasz- owski	Włosz- czowski
6 - 12	2005r.	2 021	56	92	19	296	419	182	64	238	45	69	158	227	102	54
	2008r.	1 977	59	100	23	304	357	248	65	222	35	61	201	186	62	54
	2010r.	3 056	88	135	34	425	584	301	75	376	39	105	320	332	135	107
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	18,9%	18,0%	15,9%	13,2%	19,9%	20,1%	20,4%	9,2%	20,5%	14,0%	16,5%	17,9%	21,1%	24,9%	18,2%
12 - 24	2005r.	2 602	79	124	41	384	500	251	89	298	50	91	237	265	112	81
	2008r.	2 194	66	89	26	382	518	230	92	195	34	66	186	191	60	59
	2010r.	3 015	72	161	38	347	576	280	101	402	48	122	343	335	95	95
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	18,6%	14,7%	19,0%	14,7%	16,2%	19,9%	18,9%	12,4%	21,9%	17,3%	19,1%	19,2%	21,3%	17,5%	16,2%
powyżej 24 miesięcy	2005r.	8 582	244	526	124	1 244	1 351	980	390	827	219	439	818	707	295	418
	2008r.	6 740	275	381	133	1 243	1 238	802	396	473	105	252	552	358	202	330
	2010r.	3 915	122	308	103	384	753	281	387	345	90	193	344	380	41	184
	Udział % w bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	24,2%	25,0%	36,3%	39,9%	18,0%	25,9%	19,0%	47,7%	18,8%	32,4%	30,3%	19,2%	24,2%	7,6%	31,3%

**TABLICA 20. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG
WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY ORAZ CZASU POZOSTAWANIA
BEZ PRACY W PODZIALE NA PŁEĆ**

stan na 31.12.2010 roku

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia ogółem	udział %	w tym:			
				bezrobotne kobiety		bezrobotni mężczyźni	
				w liczbach	udział %	w liczbach	udział %
Wykształcenie	wyższe	479	3,0%	194	3,1%	285	2,8%
	policealne i średnie zawodowe	3 211	19,9%	1 624	26,4%	1 587	15,8%
	średnie ogólnokształcące	851	5,3%	655	10,7%	196	2,0%
	zasadnicze zawodowe	5 555	34,3%	1 603	26,1%	3 952	39,4%
	gimnazjalne i poniżej	6 073	37,5%	2 068	33,7%	4 005	40,0%
Staż pracy	do 1 roku	1 069	6,6%	380	6,2%	689	6,9%
	1 - 5	1 273	7,9%	429	7,0%	844	8,4%
	5 - 10	1 395	8,6%	588	9,6%	807	8,1%
	10 - 20	4 004	24,8%	1 944	31,6%	2 060	20,5%
	20 - 30	5 403	33,4%	1 916	31,2%	3 487	34,8%
	30 lat i więcej	1 963	12,1%	488	7,9%	1 475	14,7%
	bez stażu	1 062	6,6%	399	6,5%	663	6,6%
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	1 465	9,1%	400	6,5%	1 065	10,6%
	1 - 3	2 487	15,4%	915	14,9%	1 572	15,7%
	3 - 6	2 231	13,8%	939	15,3%	1 292	12,9%
	6 - 12	3 056	18,9%	1 163	18,9%	1 893	18,9%
	12 - 24	3 015	18,6%	1 054	17,2%	1 961	19,5%
	pow. 24	3 915	24,2%	1 673	27,2%	2 242	22,4%
Ogółem		16 169	100,0%	6 144	100,0%	10 025	100,0%

TABLICA 21. PODJĘCIA PRACY PRZEZ OSOBY BEZROBOTNE POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W 2010 ROKU WG POWIATÓW

Lp.	Powiaty	Podjęcia pracy ogółem	Udział % do ogółu bezzrobotnych powyżej 50 roku życia	z tego:				Praca subsydiowana %
				Praca niesubsydiowana	udział %	w tym: prace sezonowe	Praca subsydiowana	
0		1	2	3	4	5	6	7
1	Buski	203	37,7%	148	72,9%	16	55	27,1%
2	Jędrzejowski	354	47,0%	202	57,1%	0	152	42,9%
3	Kazimierski	67	29,6%	40	59,7%	0	27	40,3%
4	Kielecki	1 044	34,6%	577	55,3%	1	467	44,7%
5	m. Kielce	763	27,6%	660	86,5%	2	103	13,5%
6	Konecki	919	51,7%	461	50,2%	0	458	49,8%
7	Opatowski	159	26,2%	97	61,0%	5	62	39,0%
8	Ostrowiecki	793	38,4%	479	60,4%	0	314	39,6%
9	Pińczowski	82	33,7%	47	57,3%	0	35	42,7%
10	Sandomierski	238	40,3%	131	55,0%	2	107	45,0%
11	Skarżyski	788	40,1%	454	57,6%	7	334	42,4%
12	Starachowicki	719	47,0%	557	77,5%	26	162	22,5%
13	Staszowski	458	54,6%	158	34,5%	17	300	65,5%
14	Włoszczowski	215	41,2%	131	60,9%	0	84	39,1%
WOJEWÓDZTWO		6 802	39,0%	4 142	60,9%	76	2 660	39,1%

**TABLICA 22. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA UCZESTNICZĄCY W AKTYWNYCH PROGRAMACH
RYNKU PRACY W 2010 ROKU WEDŁUG POWIATÓW**

Lp.	POWIATY	Aktywne formy ogółem	Osoby, które podjęły pracę:						Osoby, które rozpoczęły:		
			prace interwencyjne	roboty publiczne	podjęcia działalności gospodarczej	w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	inne	szkolenie	staż	pracę społecznie użyteczną	
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Buski	74	24	7	10	14	0	15	4	0	
2	Jędrzejowski	235	23	114	7	6	2	16	67	0	
3	Kazimierski	66	4	15	5	3	0	5	34	0	
4	Kielecki	888	136	230	36	65	0	132	201	88	
5	m. Kielce	348	15	27	36	25	0	117	78	50	
6	Konecki	557	68	345	22	23	0	28	71	0	
7	Opatowski	251	33	16	8	5	0	8	162	19	
8	Ostrowiecki	548	133	68	65	33	15	62	70	102	
9	Pińczowski	61	10	15	8	2	0	2	1	23	
10	Sandomierski	164	16	80	7	4	0	21	32	4	
11	Skarżyski	637	46	202	40	45	1	40	176	87	
12	Starachowicki	270	60	0	30	61	11	31	50	27	
13	Staszowski	343	81	172	19	26	2	8	35	0	
14	Włoszczowski	170	1	60	8	15	0	16	29	41	
WOJEWÓDZTWO		4 612	650	1 351	301	327	31	501	1 010	441	

**TABLICA 23. EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA PROGRAMÓW RYNKU PRACY
REALIZOWANYCH W GRUPIE BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W LATACH 2005 - 2010**

Rok	Szkolenia	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Prace społecznie użyteczne	Staże pracy	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	Środki na podjęcie działalności gospodarczej	Doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy
0	1	2	3	4	5	6	7	8
2005	31,6%	51,9%	22,4%	-	-	54,1%	100,0%	100,0%
2006	37,5%	65,7%	28,3%	17,4%	-	51,9%	100,0%	100,0%
2007	23,3%	72,1%	34,8%	27,8%	-	61,0%	100,0%	100,0%
2008	24,8%	58,4%	45,0%	35,2%	-	63,1%	100,0%	100,0%
2009	18,5%	73,0%	43,6%	33,6%	56,3%	58,3%	100,0%	100,0%
2010	19,1%	72,0%	44,0%	27,3%	48,9%	-	100,0%	100,0%